

על פי התורה אשר יורור

Yosrucha

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובץ
מראוי
מקומות
עומקא דדינא

הלכות נהנה ויורד
THE LAWS OF DERIVED AND
UNSOLICITED BENEFITS

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובץ מראוי מקומות עומק א דיני

Rav Dovid Grossman
Rosh Bais HaVaad

Rav Baruch Fried
Dayan and Yorucha Project Editor

Rabbi Chaim Belsky
Head of Yorucha Development

Rav Ariel Ovadia
Dayan and Editor

Rabbi Yaakov Tescher
Director of Torah Projects

A project of **BAIS HAVAAD**
HALACHA CENTER

1.888.485.VAAD(8223) | ☎ 732.232.1412
WWW.BAISHAVAAD.ORG/YORUCHA
YORUCHA@BAISHAVAAD.ORG

BAIS HAVAAD HALACHA CENTER
105 RIVER AVENUE, SUITE #301
LAKWOOD, NJ 08701
501C3 TAX EIN# 26-3711474

BAIS HAVAAD DIVISIONS

Business
Halacha
Services

Bais Din
& Dispute
Resolution

Zichron
Gershon Kollel
for Dayanus

Medical
Halacha
Center

Kehilla &
Bais Din Primacy
Initiative

Halachic Awareness
& Education

תוכן העניינים

חלק א' - נהנה מנכס חבירו

8	ח'יוב נהנה.....
15	ד'ין משתרש'.....
19	כופין על מדת סודם.....
21	זה נהנה וזה לא חסר.....

חלק ב' - פרטי דין זה נהנה וזה לא חסר

32	חסר כל שהוא.....
38	ニיחא ליה בהוצאה.....
44	לייהנות לכתהילה.....
48	ד'ין נהנה בזכויות יוצרים.....

חלק ג' - יורד לנכס חבירו

58	הנוטע שדה חבירו.....
63	אדר עשויה ליטע.....
67	מבריח ארי.....
69	מחאה קודם שירד

חלק ד' - האדרות בדיון יורד לנכס חבירו

78	טול עצייר ואבניר.....
85	איולי דעתך דנייחא ליה.....
88	עשה לטובה עצמו
95	טענת המקבל שעשה בחנם
102	סיכון הלוות נהנה יורד

YORUCHA FOUNDERS:

LOWINGER FAMILY

ר' מאיר משה בן בן ציון הלוי ז"ל • מינקא בת משה שמואל
ע"ה • ר' דוד בן ברוך בענדייט ז"ל • גאלדא בת משה דוד
ע"ה • ר' יונה בן יצחק ז"ל • מרם בת חיים ע"ה

ARYEH WEISS & FAMILY

לע"ג ר' אברהם נחמן ב"ר זאב ולפסון זצ"ל

In memory of
HARAV YOSEF GROSSMAN ZT"ל
לע"ג הרב יוסף ישראלי ב"ר משה גROSSMAN זצ"ל

MR. HOWARD ZUCKERMAN Z"ל
ר' צבי יעקב בן פסח יהודה ז"ל
By his wife Mrs. Rosalyn Zuckerman

BARRY LEBOVITS & FAMILY

YORUCHA CORPORATE SPONSORS:

STEINMETZ | LLC
ATTORNEYS AT LAW

Kosher West

DR. RONALD LANCZ

IF YOU CAN'T DANCE THEN GO TO LANCZ

MAAREH MEKOMOS BOOKLETS & DEDICATIONS

DINA DMALCHUSA &
MINHAG BMAMMON

[Dedication available](#)

MISHPITEI HAMAMMON &
HILCHOS GEZEL

[Dedication available](#)

GEZEL AKUM &
GENEVAS DA'AS

[Dedication available](#)

HALACHOS OF EMPLOYMENT

לע"נ ר' שלמה בן ר' אביגדור משה ז"ל | האשכה מלכה בת ר' משה ע"ה | ר' יצחק יעקב בר ר' אליהו ז"ל | האשכה ובקה בת ר' גבריאל יהו"ט ז"

Dedicated by Mr. & Mrs. Avigdor Fried

CORPORATE CHAMETZ

[Dedication available](#)

Distribution sponsored by Reb Shimshon Bienstock & Family

in honor of the Yorucha Chabura at the Kollel Los Angeles and its Rosh Chabura - Rabbi Zalman Frager

HALACHIC DEALS & DOCUMENTS

[Dedication available](#)

BUSINESS & EMPLOYMENT
ON CHOL HAMOED

[Dedication available](#)

PARTNERSHIPS & CORPORATIONS

[Dedication available](#)

Distribution sponsored by Mr. & Mrs. Meir Futersak

INFRINGEMENT & COMPETITION

Dedicated in memory of Rav Yehuda Kelemer זצ"ל

Young Israel W. Hempstead Eitz Chayim Dogwood Park
Led by R' David Felt, Led by Rabbi Dov Greer
R' Aaron Gershonowitz

COMMITMENTS & KINYANIM

Dedicated

לע"נ ר' לוי ע"ר אברם בון ר' יצחק מנחם הכהן והונגרו ז"ל
נפיר"ב סיון תשמ"ז תג'כבר. הוה צוח ע"י משפטו

ONAAH & MEKACH TAOS

Sponsored by

FFrankel Rubin Klein, Attorneys at Law
Mayer S. Klein, Managing Partner
Solving serious business problems. בע"ה

TZEDAKAH & MA'ASER I

*Dedicated by the Yorucha Chabura at Khal Zichron Moshe Dov - Far Rockaway, NY
in honor of their Mara D'asra and Rosh Chabura Rav Aaron Eliezer Stein Shlit'a
בזכות ר' שואול ברוך ריטס ומשפחותו עמרוש*

TZEDAKAH & MA'ASER II
Dedicated by the Yorucha Chabura at

KOLLEL זיכרון שניאור שילשוף מונsey, NY
in honor of their Rosh Chabura הרב מיכאל אלילעס שילשוף א"א

LOANS, GUARANTORS,
& BANKRUPTCY

Dedicated by the Yorucha Chabura at Lido Beach, NY in honor of their Rosh Chaburah, Rabbi Yakov Lowinger

RIBBIS FUNDAMENTALS

This volume has been sponsored by

S TEINMETZ | L L C

ATTORNEYS AT LAW

וליב"ר אדרום ברון בן גרשון זצ"ל

וליב"ר פרידמן ננטוב בר מארט הענץ ע"ה

RIBBIS IN COMMERCE

לע"נ ר' שלמה בן ר' אביגדור משה ז"ל
השאה מלכה בת ר' משה ע"ה | ר' יצחק יעקב בר ר' אליהו ז"ל
השאה ובקה בת ר' גבריאל יהו"ט ע"ה

Dedicated by Mr. and Mrs. Avigdor Fried

PROFESSIONAL ADVICE AND
MALPRACTICE

[Dedication available](#)

BROKERAGE AND LASHON
HARAH IN BUSINESS

Sponsored by Mordechai & Chaya Klein

commercial & residential

YICHUD AND
GENDER-RELATED ISSUES

[Dedication available](#)

AVODAH ZARAH AND ISSUREI
HANA'AH

[Dedication available](#)

THE BAIS DIN PROCESS

'ר' שמואל ברוך היינשטיין זצ"ל
משפחותו ע"ה
Far Rockaway, NY

PESHARA & ARKAOS
**THE SPRINGS
ARKANSAS**

AGENCY AND POWER OF
ATTORNEY

[Dedication available](#)

SHABBOS & COMMERCE

[Dedication available](#)

HALACHOS OF SHOMRIM

[Dedication available](#)

THE LAWS OF DURESS

[Dedication available](#)

RETURNING LOST OBJECTS

[Dedication available](#)

HALACHOS OF SHECHEINIM

[Dedication available](#)

LANDLORD-TENANT ISSUES

[Dedication available](#)

CHILDREN IN COMMERCE

[Dedication available](#)

THE LAWS OF DERIVED AND
UNSOLICITED BENEFIT

[Dedication available](#)

HALACHOS OF INHERITANCE
לע"נ שלמה בן אלכסנדר צבי ז"ל | בתי חיל בת שואר יצחק ע"ה
חכים דב בן שירא יעקב ז"ל | פינאי בת קותיאל יהו"ה ע"ה

*Dedicated by Alex & Susan Edelman
North Woodmere, New York*

Sugya Introduction

Concepts that will be discussed in this topic

The topic of Nehene and Yored deals with irregularities in the supply of goods and services. In a proper transaction, both parties give their consent to the exchange prior to its taking place. Thus, a transfer of goods becomes a "mekach", and a transfer of services becomes a "sechirus". What happens when there is no meeting of minds prior to the transaction? For example, if a person moves into an empty apartment without the owner's knowledge: is he required to pay rent? Conversely, if a contractor develops a property and the owner is unaware, must the owner pay for the service?

NEHENE: MAKING USE OF PROPERTY

The concept of *Nehene* generally means that one must pay for making use ("taking the usage") of another's property. One can only be considered to have "taken" such usage if he, or his animal, unilaterally used someone else's property and the owner incurred some form of loss due to his usage. If the usage was not unilaterally taken, such as when it happened of its own accord or the owner knowingly provided the usage, the concept of *nehene* would not apply.

Additionally, if there is no loss at all to the owner, even if the person gained from his use, there is no obligation to pay for the usage. This is known as *zeh nehene, v'zeh lo chaser*. The reason for this may be based on the idea of *kofin al midas Sodom*, one may not act in the ways of the Sodomites, which includes demanding payment for things that involve no cost or loss to the provider. According to some Rishonim, the opposite is true as well: if the user gained nothing from the usage (*zeh lo nehene, v'zeh chaser*), he cannot be classified as having made proper use of the property and is therefore exempt even if he caused the owner an indirect loss.

Generally, *nehene* will not apply to movable goods, because when one helps himself to another's movable property, he becomes a *gazlan* and the items [to some extent] now belong to him. Thus, any subsequent usage is considered to be his own. If an animal helps itself to movable goods and ruins them, it is rendered an act of *mazik*. Therefore, *nehene* would only apply in the absence of these technicalities, as will be explained.

MISHTARSHEI: SUBSTANTIVE VALUE-ADD

A related but different concept is that of *mishtarshei*. If one person's loss or expense directly causes another person to receive a substantive gain, the receiver must return that value to its owner, so long as it was not clearly intended to be a gift. For example, if the government taxed one person's property on behalf of another, he may reclaim that value from the one who should have been taxed. The obligation of *mishtarshei* applies even where the value was added without any involvement of the beneficiary.

YORED: UNSOLICITED SERVICES

This brings us to the doctrine of *Yored*. *Yored* refers to a worker who provides a service without being hired to do so. If he did so with the intent of getting paid for his labor i.e. not as a volunteer, he is entitled at a minimum to the *mishtarshei* amount he invested. This is assessed by calculating his expenses [including basic labor] and the general value added, with the worker receiving the lesser of the two.

In the event the service provided was the kind that the recipient would have hired someone to do in any case, e.g. cultivating vines in a vineyard, the worker is entitled to the fair value of the service he provided. Although he wasn't asked to do it, the owner presumably would have agreed to hire him, and it is therefore viewed as if he had.

An exception would be if the recipient claims that the value-add is worthless to him, and he'd like the worker to undo the job that was done. In most cases, he can make that demand and would be exempt from paying anything. Another exception is if the service was provided without the intent of receiving payment i.e. if the service was done for the personal benefit of the laborer or others. In that case, even if the recipient received a substantive benefit, he will often be exempt due to *zeh nehene v'zeh lo chaser*, his benefit has not caused the provider any additional loss.

BUSINESS HALACHA daily

BAIS HAVAAD HALACHA CENTER

QUESTIONS ON Neheneh & Yored

Below are some practical scenarios that will apply to the material

1

Through an IRS error, my partner's personal taxes got billed to our joint venture, which meant that I had to pay half. He claims that it's my mazal that caused me a loss, and he didn't actually "get" anything so he shouldn't have to reimburse me. Is that true?

2

Without being asked, a contractor put in outside lighting because he thought it would look good at night. The owner claims he has no use for it and refuses to pay an extra penny. Later it becomes obvious that he is using those lights. Can the contractor demand payment?

3

You hired someone to paint your office, but he made a mistake and it's not the exact color you wanted. You'd like to just redo the job and paint right over it, but if you have to pay him then you'll just stick with it. Do you have to pay?

4

Can you use someone else's wireless internet connection without permission? Does it matter what you use it for or what time of day?

Join BHD and receive a 3-5 minute video post derived from the current Yorucha topic.

JOIN "BUSINESS HALACHA DAILY" TODAY!

For answers to these questions, and for more Q&A topics like these, visit baishavaad.org/daily
To sign up to the Business Halacha Daily WhatsApp group messages 732.232.1412

חלק ב' פרטי דיני זה נהנה זה לא חסר

תוכן העניינים

- חסר כל שהוא 32
- ניחא ליה בהוצאה 38
- ליהנות לכתחילה 44
- דין נהנה בזכיות יוצרים 48

For the Halacha Shiur on Benefits without Cost, see pages 54-55

חישון משפט שסג הלכות גזילה

דרכי משה

(ב'**) וכן הוא במודרני (ס' ט) אבל נומוקי יוסוף כתוב פרק בצד (ט). יש חולקים וסבירא להו שאין משלם לו רק הפסידו: (ג) ובן הוא בהחותה מיימוני פאי גויליה עז: כתוב המודרני יש פרק בצד רוגל (ס' ט עח) דוגמא על מרדה סודום בזוונה וזה אינו חסר עט ויש אמרים אין כופין אלא במקרים זה בא להרהור��היא מילתא לא מץיא לארוחה פן אבל היכא דאי בעי להרהורתו מורית לא כייפין ליה פא'

According to some opinions, if a squatter caused the homeowner a minor loss by blackening the walls, he must pay for his usage even if the apartment would not have been rented out anyway **and** he would not have paid to rent a different space. Others say that if he did not benefit at all from his usage then he is exempt.

בבית יוסף ח"ו סימן שחגדר בבית חביבו שלא בראשות והשחריר הכתלים, י"א שחיבר לשלום אונ"ה שהआצ לא רבונו גבורתו שעת וניש פטורוביץ בה

חישו משפט שוג הלוות נזילה

מאות עינים

ערך לחם
בפוג'ה, והרבינו טר הרציך נ כח |מי והריע שאמ' היה גברא דעבדר עין יומן קומו דיו לא'ר, כי אין ניל פסוק, ואענ' שחרשבי' דיל בראה שוחרק מילג'ר היה גברא זבירותו בשארון. פרען לאחד מושׁתמי בירין עין יומן קומו דיו לא'ר, כי אין ניל פסוק, ואענ' שחרשבי' דיל בראה שוחרק מילג'ר היה גברא זבירותו בשארון.

אחד לחם

שנזכיר ד' ג' אם חסרו אפללו דבר חשוב עין בחשיבותו איז' נשים מאירות סעיף י' ד' למשמעותו, ומע' ע"ק מילויו כ"כ פלמיכ"ן מודשו'ן ד"ה ס' סב' מ"ש בוה' קומות ע"ז ע"ש ודרכו:

באר הנימר

סעיף ז' ר. אם חסור אפיקו דרב מרען. עיין בחשיבות א"ז פנים מאידך סעיף י' ר. לשמעון שכור. והע"ד צבלוויי צבלוויו, כי' כילמ"ג מתייחס ח"א ס"ב מ"ש בותם ע"ז ע"ש השב:

חידושי רעכ"א

סעיף י' בהג'ה. ודוקא ששמעון. נ'ג עיין מושגמ' שי למורל סי' י':

3

סעיף י' בחג'ה. עיין מ"ע ק"מ. א' אף על פי שאין הפסד אותו שחרורית אלא מעט. עיין ס"מ ט"ב נ"ל ק"מ ב' כ"ג'ה. ב' אפליל שרור עצערן ז'. היה להנולות לו שבר. עיין ס"מ ט"ב נ"ל ק"מ ב' כ"ג'ה.

One who lived in a property that would not have been rented out but he caused a minor loss, such as darkening the walls of a new home, must pay for the entire benefit he received. Others say he must pay for the usage even if he did not personally benefit, i.e. he would not have rented elsewhere.

ושי' ע' חומ' סימן שחג סעיף ז'
אם דר בחצר שאינה עומדת להשכיר אבל חסרו מעס, כגון ע' שהחלה
הכתלים בבית חדש, י"א שחייב לשלם על הנanta. ו"א שאך אם לא
נהנה חיבת.

לצורת החושן

כג' צמלת [ג', ע"א מדפי הרין]^ף גני כומל
נֶסֶת לו מליו הַת קְמִת, וּלְיוֹן סְנִת דְּלִישׁ
מְנֻיָּה תְּנוּלָה יְתוּלָה בָּרְלָה

פרק לילך קרגל [ב'ק כ"א ע"א] ה'הו
גערלה דזנעה הפלדען מילקען למון דיטמיי,
הגביש ר' נטמן נלפדען מיניא, יי'ה
קקצ'ר ר' נטמן קדר צמיג פיטו זלט
מדעמו זיין לטענות נו צכל, ה'הו
מעיקרא קרכטניי קו' דיעי ביא ויקבי^ה
לאו יתמיין דער מעונע צו מזוס טמלויזט
סיטלון מען יט צו מזוס טמלויזט
דלאטיכית, דנטמאמע טס דזנעה ציט חדט.
וופטער ליין דהאטס עדין נו אל סקי'ויזו
קיטומיס דמי נאין, וכמו זכטג גאנזוי
יוקף טס וויך ט' סוף ט' ע"א מדפי הר'ינו^ו
מדלען קלטמר טס אטער גבער דער צייט
יממי, ע"כ, וו'ע' ג' דנטמאמע טס
מאנזילין נו דמי הקיט, אל קינמה פולס
לאט למפלען, מזוס דנטאל מזוס צליחות
ווען צליחות נקען וכמו' טס פטול וו'ע' ג'
סיטין ר'מי' ג' צויר טעיף כ'ה' וזה חבר טעיף
כ'ו', וו'ע' ס' גאנזוי יוקף וויש ע"ב מדפי
הר'ינו^ז זכטג זקס ערלמא'ס לאטומע דוש
נאנה ווא גל מקר פטול נו מזוס
מאנזיל, דטלילו ציטומיס קיטויס^(ח) אלו
לו מזוס דאזו דיעי קרכטניי פטול
סיה, וו'ע' ג' דיטמי נו צי' מילא,
ע"כ, ט'ע' מיטמא דקערניש סי, וו'ק' ב'.
(ו) יש אומרים [כו] צrido ל'יתן
דשומען שברו. כתג נטליי
גוטליס וב'ק ט' ע"א מדפי הר'ינו^ח ר' הא ב' [ז]
ויל, דהוגט ל'ה'ר'י' [שם פ'ב ט' ז]
הי'ה דפתקה ול'ה'ר'י' ג' ע'ג דטלילו קו' זו
צענישס סכל הו מוגני ליה, ליין דלטימנא
סכל גל פטול זו פטול, ליין כמו דלע
לטטליין, סקל גו פטול, ליין כמו זטס
קי'מַלְה'ה מילא' דטוכנ' ציט מלען

(ה) זהה חסרו במא שתהשחיתו אף על פי שאין
הപסדר אותו שהרורית אלא מועט על ידו מגלליין
עליו כל השכר כפי מה שנגנה (וילס כן לס אין
דרן וס לפכו פטור דקה נון נגנה ייך מולקן).

כח יש אומרים דהא אמרינו דכשהחצר
אינו עומד לשכר אינו צריך להעלות לו שכר
דוקא שלא גילה הדר בדעתו שהיה רצונו ליתן
לו שכר אם לא יניחנו לדור בו בחנם אבל אם
גילה בדעתו בן צרייך ליתן לו שכר.

ט יש אומרים דהא אמרין דבחצר שאינו עמוד לשכרי איינו צרייך להעלות לו שכר אפילו אם שכרו מאחר שהיה סבור שהוא שלו ונמצא שאינו שלו אין צרייך ליתן לו שכר אף על פי שנכנס על דעת ליתן לו שכר ואפילו אם נתנו לו זהה שכרו ממנה צרייך להחזירו [¹] נואם נתן לו השכר כיון שהוא ברור שבטעות יhab ליה חומר למחנה

ב' (א) נאיש אומרים שההעלהות לא שכר אפילו העשויה לשכר חייב להעלות לו שכר אפילו שכרו מרואבן ונתן לו השכר ונמצא שאיןו שלו אלא של שמעון צרייך ליתן לשםעון שכרו נגאל ביזוקל שמעון מו סלויחי כלמן וסיו אסתהlein נאכמיין הצעל מס מיינ צער ווין מי סממתדל לאטליינו קו כמאל דלט קיימל מהגרא וויאן פיר שטכלו מלטוק לאן נאריך ליטן נאכמעון כלוט לכמו סנטצמליג. וייחזר ויתבע מרואבן מה שתנתן לו [ח] ניאפילו שכרו מרואבן פחות מכדי דמיון ומקרותין יין וטעו ייטס ריש מעי יין מאכ' ז' סעדים. ז' (ט) טול טפין (ט). ז' (כ) ז' שם נאכ' ז' ב' ק' ח' טול סעך ר'. ז' (ט) טול טפין (ט). ז' (כ) ז' שם נאכ' ז' ב' ק'

קצת החושן

ויהיבאי, כיוון דזה חלק מעט מגנגן עלי' בנו' שם ט' ע"א מדי' הר'ן סח'ינו [משלים ועדי' ו']. ויך לא רקשות פלי' דעתם קרט'ה דמל'ם סה' דלמר לי' יקוז [ב'ם קי'ז ע"א] מה' וזהם הטעיות ומקרים מה כתעלינה ווועצ' בפיט' נעד זיין לו ילי'ומין, וכיוון דליאו ממעלט' מה' רקחן מלי' מס' צוז' לנו' נאנה, מי לנו' נאריך לטלוי' מה טזאץ'. ונוראה דטכטורייתם לדטכטורייתם לנו' מימי'ג מדין מזיך, כיוון דלהס' יטכטול פועל נאנצ'ן קדר'ן גאנזוניטט, וטואל' כמו זוכך מנטצע ליס' סיכ' דטפ'טער לאחדוואו על' לי' נר' למורו', דלאט'ג' דלאט'ג' הונטהה מה' מה' גרכט'ן ופטעו' [ב'ק' צ'ח ע"א], חלן טיכ' דלאנ'ס מומת'יך עעל' קאנט'ס' כיוון דגראס' ה'ז' טקטונג, וכמו גאנומר' מה' גראמת' לי' קיקיפ' יטיניל' נשם כי' ע"ז' דזול'ן פון' בז' מס' דין מזיך, מה' מה' נאנס' קיב' נאנט'ס' מה' טאנט'ס' כיוון דז'ה מיז'ה מקר' על' ייז', הו' הצע' פטיכ' דלן' נאנס' ה'ז' חי'יך' בעד טכטורייתם, דלאן' דז'ה מס' מזיך' וכמו

(ה) זה חסרו במא שחשיריו. וכן סכט סמג' פ"ג מגילה [ה' ט'] למגלהן עליו סכל, ע"ט. וכשה דלטינ' י"ס דהכמי ה' שוחל לו דמי ספנין, וווח' י"ס סיס מסלמי נסחות לו נעד סייק טමולויהם נעד ה' גל זמה טבנה מטהנו הטכמי חייו צו יון עדין ה' קחיר לו דמי ספנין, ה' מוטס לכבר וכיה צו למפלען, יון עדן קדרקע טלו זונס קומון לו פליו, וכמו סכט הנוקוי יוקט נטפרק (סמקהן) זהשאיל, ב"ם נ"ח סוף ע"א מדפי הי"ף גדי יולד למורטמו צל ספנלו זונסה צלן נרשות, לדחיו יכול לטלעם עלי וווחני לי ווועל מזוס דקומה נו חטניין וממייע נו צדמיה, וכן

The Ketzos explains that darkening the walls would not constitute an act of damage. It is specifically in the context of *hanaah* that it suffices as a "loss" to require the beneficiary to pay for his usage.

קצתו החושין שגון סק"ר
הקצתו מכאן שגורת הכתלים באמת לא היה מתחייב מדין מזיק. ומ"מ נקרא חסר עכ"פ לגבי ההנהה מנכס חבירו שע"ז היה זה הננה וזה חסה

זגד לחת

יְהוָה

If one took up residence in a property that is not up for rent, but he revealed his intention that he would be willing to pay rent if necessary, he must pay the rent. However, if he made a rental agreement with someone who was not the true owner, he is not obligated to pay any rent to either person and even rent that was already paid must be returned to him. Sema explains that his agreement with the other person does not suffice as a revelation of his willingness to pay rent to the true owner.

שׁוּעַ הָחוּנוּ מִשְׁפַּט סִימָן שֶׁגֶת סְעִיר ח – ט, סְמָעֵךְ קְכָבֶר בָּה
 הַדָּר בְּחַצְרָה כְּבָרוּ שָׁאִינוּ עֲמַד לְשֻׁבוֹן, וְגַיְלָה דָעַתוֹ שָׁם אֶל-יְהוָה לְבַחַנָּם
 הַיָּה וּנוֹתֵן לוֹ שְׁכָה, חַיְבָה לְשָׁלָם שְׁכָרָה. מִיהוּ אָם שָׁרֵךְ מְרוֹאָבִין וּמְנַצְּעָאִים
 שְׁהָוָא של שְׁמַעוֹן, פָּטוּר מִכָּל הַשְׁכִּירֹת וְאַפְּלִיכָה כָּבֵר שְׁילָם לְרָאָבִין צְרִיךְ
 לְהַזְוִיר לוֹ, וּבִיאָר הַסְּמָעֵךְ "שְׁכָה" ג' לְאַמְרֵי גִּילָה דָעַתוֹ כִּיון שְׁלָא גִּילָה
 שְׁהָיָה נִיחָה לְהָיָה לְשָׁלָם לְשָׁמְעָנוּ.

יד' מ' שהוא בית בני העיר ונמצא שהבית הוא לאיש
אחד: שציר ליתן לו שבר או קאי למיגור ומובואר בכל
מונען: וכן מ' שבנה מן העיר יהודי אחד ביבו שפואר:

ל יתר עיון

Further Iyun: Maharshal rejects the position of Tosafos that a beneficiary who revealed his willingness to pay for the benefit can be compelled to pay when the owner does not suffer any loss.

יתר עיון: אם של שלמה ב"ק פרק ב סימן טז
מהרש"ל פлаг על דבריו הראשנים ומסמיך שם אין שום חסרון לבעלם אין חיב על הנחנה
לשלחן איזיל וילא שתוון שותה"ל בראטה

ליתר עיון

מכר, דשכירות ליום מכיר הוא, אבל באופן דכל שעיה אינו בטוח שהוא יוציאנו בעל כרכחו מן הבית. מאן בעי למיגור בלבד יומא. הא סחט כי אגר איש אדעתה תוליתו יומין אגר כמפורט בר"ה דף ז ע"ב, ולא ניאור ליה למשיב אגר בכהה אם לא בחונה, וכיוון דונמזה שבהתאם אגר בא כהה אם לא בחונה, אבל באופן דכל שעיה יוציאנו משלם משכיר אם כן הרי הוא כל יום לפטור שמא ביאו בעל הבית ופנה אותו ואת כליו, ולא גלי למשיב אגר אדרעתה והזכיר כי קא בעי למשיב אגרא באופן שיאו מכור לו על זמן שכר מנון, אבל באופן שאינו מכור לו לא נתחייב למשיב אגרא ומסקן האורי"ש שוה ברור ופשוט לדעתו.

י

ובמתנו, הדקיף את חבריו משלש רוחותיו אמר ר' יוסי אם גדר את הרבועית מגולין עליו את הכל ורצה להוציא מהו בסוגין טעם אנדגר נקיף הא מקיף פטור ש"מ זה נהגה וזה לא חסר פטור ודוח. שאני התם אמר ליה לדידי סגי לי בוניארא בר וזוא ע"ב. ויל רשי' לא היה יכולת בדי לגדור גדר של אבני וסגי לי בגדר קווים בר זוא להבדיל בין ובין עכ"ל. והנה באמת צבינו של שיטות בגמרא בעניין שלוםין אלו, וצריך לבארם, ועל כן עתיק דברי הגמara בבב"ב דף ד ע"ב גדרסינו שם אמר רב יהודה אמר שמאל הילכה כר' יוסי ואמר אם עמד וגדר את הרבעית מגולין עליו את הכל ל"ש עמד ונקיף ל"ש עמד מקיף אמרת רב הונא אמר הכל לפי מה שגדר (פירש"י) בכל יציאות שהוציא בהן הראשין וחירור לו מחזאה היה בר אמר הכל לפי דבי קנים בזול (פירש"י) אמר ליה לדידי סגי לי בגדר קנים ואי אPsi בהוצאה של גדר אבני מתן המקיף את חבריו כו' אי בעית אימא אגר נטירא איכא בגיןיו תנא קמא סבר אגר נטירא אין דמי קנים בזול לא ורבו יוסי סבר דמי קנים בזול (פירש"י) היב ליה אגר נטירא, דבר מועט שהיה צריך ליתן לשוזר בכל שנה כשהיא בזקותיה ע"ב. הרי לנו ג' שיטות בשיעור שלוםין אלו: (א) שיטת רב הונא אליבא דר' יוסי, ובכל יציאות שהוציא הראשון חייב להחזיר לו מחזאה; (ב) שיטת רב הונא אליבא דתנאי קמא וכן היא שיטת חייא בר רב אליבא דר' יוסי דחיב לשלם דמי קנים בזול; (ג) שיטת חייא בר רב אליבא דתנאי קמא דאינו משלם אלא אגר נטירא כמו שפירש"י דבר מועט וצריך להבין ביאור פלוגות אמוראים הנ"ל.

והנה בפירוש גמרא הנ"ל מצינו שלוש שיטות בראשונים:

- שיטת רmb"ז והוא בא בש"מ דליך הונא משלם דמי אבני ויבור ופליג בחרתי אחיא בר רב. ויל הרמב"ז, הא ذאמר רב הונא הכל לפי מה שגדר: לומר שימושם לו הכל אפילו ליה יורד לתוך שדה חברי ונטעה אלא לגמרי דוחה ליה יורד לתוך שדה חברי ונטעה שלא ברשות בשדה העשויה ליטע וחיא בר רב בחתמי פליגי ואמר דמי קנים ובודל שאמים עשי' שלא לגדור שדחו עד שימצא שיגדור בזול בהן, עכ"ל; (ב) שיטת העליות דרי יודה דם לר' הונא יינו משלם אלא בזול ופליגי רך בחודש אם משלם דמי אבני בזול או רך דמי קנים בזול וול הש"מ ועוד יש לומר לר' הונא נמי אדרט הכל לפי מה שגדר פירשו דמי אבני בזול וחיא בריה

עליל' ודבריהם צ"ב מה יתן ומה יוסיף גלי אדרעתה הא שלא גלי אדרעתה גם כן הוא הנהן אלא שפטור הווא משום לחבריו לא חסר וה' נגלי אדרעתה הא חבריו לא חסר, ועי' יש"ש טמן טז דחיה דברי מות' וכ' שהרי"פ ורמב"ם ורא"ש סבירי דלא כתוס' עי"ש. ונראה דכמו שכחוב הש"כ הנ"ל דמשו"ה חיב בירוד לתוכן שדה חבריו שלא ברשות ע"ג דאיין כאן מעשי או מעשה בהמתו משום דחבריו מתכוון להשכית. וביארנו דזה הוי לא רק הנהנה אלא השתחשות והכי נמי כשהנהנה גלי אדרעתה דניתה ליה בהזאה אין זה רק הנהנה בעלמא אלא השתחשות. והרי ביארנו דעתיך הפטור של זה הנהנה וזה לא חסר אינו אלא דאיין זה מקרי נהנה לחבריו אלא מחייב ממן חבריו וכל זה לא שייך אלא בננה דניתה אינה אלא הgesha טוביה וקורות רוח ואני ההרגשה בא מהחבריו, אבל בהסתמשות כיוון שנשתמש בחוץ חבריו ודאי חיב לשלם לחבריו וכמו שהנהנה מכיוון להשכית על ידי כונתו מקרי השתחשות הא נמי כשהנהנה מכיוון להוציא הוצאות על הנהנה זו שוב אין זה בגדר הנהנה בעלמא אלא גם השתחשות וזה שיב לפוטרו מידין לא חסר דוטר סוף השתחשות שבהה לו מחייב חבריו הרי הוא כנסתמש לחבריו.

ובסוגין' לךן דר' כא ע"א מבואר שהשוכר בית מריאן ונמצא של שמעון אם הבית לא קיים לא אגרא פטור לשולם לשמעון משום דוחה זה נהגה וזה לא חסר. ויקשה לתוט' הנ"ל הא כיוון שהשכר מריאן הרי גלי אדרעתה דיביטה ליה בהזאה, ועי' יש"ש טמן יי' מש' בנה. ונראה לפיש"ב דעתיך הסברא דגiley אדרעתה משום שוה דרך השתחשות לא הנהנה בעלמא וכל זה שייך כשמקבל ההזדמנויות מצד הדין המגינו לו بعد ההוצאה שהוציא אבל בדונו כוה ששכר בית מריאן ונמצא של שמעון הרי לא זכה השוכר בשכירות הבית ואני זה דרך השתחשות הבית לדoor ביבו של אחר בלי קני שכירות ואני זה אלה הנהנה בעלמא וכיוון שהבית אינה קיימת לאגרא פטור דזה הנהנה זה לא חסר פטור, וול' הנ"י בסוגין' ובtab הרמ"ה דמקא משנין הכי ולא קא משנין הא דנחתית אדרעתה דלא ריארואה אא דלא ניתית אדרעתה דאויא שמעון לכל היכא דלא קיימת לאגרא גבי בעלים ע"ג דחיתה הא דעתה למשיב אגרא לאיניש אחינא לא מיחייב ולא מידי וכי היכי דגבוי משכיר מכך טעות הוא ולא מיחייב למשיב ליה מיד' שהרי נתברר שאינו שלו לגבוי שוכר נמי מכך טעות הוא וכמאנן דלא אונגר דמי כיוון דכי אגר לא מאי דהיא שכירות ליה זכותה בגויה אגר לא משעבד מכך הא שכירות לח' מגניהו כו' עכ"ל. ונראה דכונתו כמוש"ב דכינוי דלא זכה השוכר בשכירות הבית אין זה דרך השתחשות.

ומצאתי אחר זמן רב בא"ש פרל ג מג"א בדברינה עי"ש שהביא קושיא הנ"ל על התוט', והביא גם מה שהעיר הסמ"ע דאם כן כל גברוא דעבידי למג'ר הרי גלו' דאם לא היה מוצא חזר זה היה שוכר בדים והוא כאלו גלי אדרעתה דניתה ליה בהזאה, וכותב הא"ש דהרי זה ודאי דבדר שלא מדתו כל בעל החזר להוציאו כל אימת שירצה וכמו שכחוב התוט' בסוגין' וליאו שכןathi שפיר, דאיתמת גלי אדרעתה דניתה ליה למיחיב אגרא. אם הבית יהיה שוכר לו על זמן ששכר כמו

Further Iyun: Rav Gustman explains why a revelation of willingness to pay the rightful owner creates an obligation to pay rent. If we know that he is willing to pay the owner for the use of his property, then it becomes an implicit rental of the usage rights. This differs from the default obligation of *nehene*, paying for a benefit, which must involve a loss to the owner.

יתר עיון: קונטראסי שיעורים בא בתרא קונטראס האות טז כתוב לבאר עין גלי דעת דניתה ליה בהזאה, ואמאי צrisk דוקא לגלהו שניה"ל לשם לבעלים, שע"י גלי דעת להבעלים יבא כחויב הנהנה בעלמא ונעשה כמשתמש בנכסי חבריו ממש.

בבא קמא

כיצד הרגל פרק שני

[ב' פ'] בגול קמיה גדי סמתקיות נשבה כמי שקסנש נסס סקוטה יהא ופכו
מושיקת [ג'] וויל מלך בירוטלמי גב מהן אמלון הש עטליין צמיין וויל שעל
נדיסס חון צמיין צד' ה' כשרויין נסס נססטקס נסס צמלו [ה'] מיסו סילם דידע
(צסיימה) "שאנס" נסס מעיליה יהל פילין פוכקומות צבם ולרגן יהן לו נסכות יהאמו
ונגנו. וכ' פ' ייכל דאנסינס יהן דלאן צ' גוועה מאנן ווילינו כל' צבם וכלי גנג
ספרי אין מיטוין לה וויפומוקין שנ לא דקייל' כל' יקודה זהמּר פיכומות פלק
ההנינה גדי ממכנעם דוס נצעלה וויל' סדרין עטס מטס צבם צייא אהביס וויליאן
נסס אה להה ספנעל נמלכער למ' ייכלור עט' מזונת ריביז מילוי :
(שור) [ט' צו] מונהי מזונת נסס ריביז מילוי דהילין נגדי צבם ווילג
צמתקין לה קנטעל נשבה כמי שקסנש נסס [מעיקילין] וויל צ' גוועה מסס
דפלוגטה דרכ' וצמונין נספלו צבם ווילג דקלמיה כלהן דב' נס דיליסיך וויל
עד דטלמי יטמי וליג נ' מלמה דטולין סcliי (צצטמאיר) [ל' צצטמאיר] נכלווע מילוי
המ' נס נקיעס לדיליניג' קמל הילגדה [ל' לדיליניג'] צטמונין נס שטולנא
ווע' ק' צד' (צטמונין) [צטמונין] גנדיז היל דוקה קמליה [ה' צטמונין] [ג' צטמונין]
הילגדה כרכ' יהיל פילין פולק מל' גנדיז היל דוקה נס גנדיז צבם נס קמל
ההנינה צטמונין נסלווע מאוי נס פילג' ומדקמיהר [ט' טטס' יה' צטמונין] [דטמונין]
זונז'ה צטמונין [א'] האלטיה כוועיטה לדע' דטמונין צטמונין דערלען דלאן
לו נסכות דטמונין יהן צבם ווילג יהלי' דוקה דטמונין דטמונין דאס נס צטמונין
סכל' יהן צטמונין יהן גנדיז צבם נס' צטמונין דטמונין דטמונין דאס נס צטמונין
געלה יהן יהיל נס נגדי לנטגי צבם אונל נס' צטמונין דטמונין דטמונין
צטעליטון צטמונין מ' שען גאנס' ווילס' צטמונין יהן צטמונין דטמונין דטמונין
דוקה גנדיז היל דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין
דטמונין דטמונין צטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין
ה' גאנס' דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין דטמונין
קונה נסצטמו יהן היילן (ט' טטס' [ט' טטס']) מטנא נסצטמו קומה ווילג דיליכ' .
עדיס עקנעהן נסצטמו ווילג ערפערן נסצטמו נסצטמו ווילג ערפערן .

כלמדו בבל' גען וויזר אמוד מס 743 כב בעא קמא תלמוד בבל' הוועפֿס ע"י תכotta אוצר החכמה

According to the Avi Ha'ezri, wherever a person can benefit from another without any loss to the owner, he may compel the owner to allow him that usage. According to other opinions, if the owner could have monetized the usage, even if he chooses not to, he cannot be compelled to give away the usage for free.

מדרכי ב' קרכ ב סימן טז
דעת אבי העוזר שמדובר בשזה הננה וזה לא חסר יכול לכופו להנחו לדור שם.
ויש חולקין שאין בכלל בדבר שהוא יכול להרוויח בו אם ירצה, אפילו אם אין
דעתם להשיבו.

חישן משפט שמן הלכות גזילה

דרכן צו וויה פילו קיה ניגל לאכליו רק שעתכיו נג עזיד למייגר צמר כל' שעתה מילון) אף על פי שודך זה הדר לשכור מקום לעצמו שזה הנהה וזה אינו חסר. סgas⁽⁶⁾ וודוקה זכבר דר צו מצל נג יוכל נכוו נטמיאלה ציימנו לדור צו גוף⁽⁵⁾ ענ פי לכופין על מלט מילוט נמקוס צוה נבנה וווע לייע חמר סגי מילוי צדכל דמי צען ליכנות נג יוכל ניכנות חצצ נמי גוונת דמי צען צען הקאָר ליסנות ולסריום לאכלייר חמיין קיה יכול היל ערני צהינו רועה מין כופין מהו געשות נקננס. ג'זואם החצץ עשויה לשכਰ אף על פי שאין דרך זה לשכור צריך לההעלות לו שכר יהשרי חסרו ממון. סgas⁽⁷⁾ מילוי מס נג קיס דר צו היל ערני זוק⁽⁸⁾ וקסם חמיס צומן זוק קיימי גלעטל וווע גע צעדיין נג לאכליו מעשן.

1933-1934 1934-1935 1935-1936 1936-1937 1937-1938 1938-1939

בפתחי חשבות

ענין ג' – ד. דאי עיי להונוט בו. ממשע שדר שרינו יוכל להויר בו יוכל זה לכופו אף לתחילה. ועיין מה שכחתי לעיל סימן ק"ע ע"פ א"ר ברה' כולם וסק"א בשם תושובת נודע ביהודה תניניא [חו"מ] ס"כ י"ד שכח דפשטו שזה רק להרמב"ם [סביר משניות א"ר הוווא] ביש"ס סימן ק"ד אבל לדריש הא"ז בע"ב פ"א ט"ג י"ג, ע"ש. ס"כ בראשה כי את אפיקים זהול כוונת ר' יוסי מ"ט כתוב "וז"ע על רומי" ביסימן ש"ס שכח טעם א"ר חומי" סי' מ"ט כתוב "וז"ע על רומי" ביסימן ש"ס שכח טעם א"ר דודיה מאץ לאחוריו אלא דלא על רומי" והוא מדברי המדרדי' והמכאן בצעירותו אה"ז, אבל דודבי הפסוקים לא ממש מען אין אלא דאיפלו היכא דלא שיק הא"ז טעמא לא מאץ לכופו לתחילה], עיין ב"נ"י ב"ק ז' סוף ע"ב מדרדי הור"ן בע"ב הנ"ב ב"נ"י ב"ק ד"ב י"ב ע"ב" – ד. דאי עיי להונוט בו. ר' שענין הדריא מדברי הותם ב"ק ד"ב י"ב ובדבמאן אין כוונת מותם א"ר הו א"ר מנוחה ומונע, ע"ש, כ"ה. ועיין בא"ר הרץ-יע"א, והר"ר שענין הדריא באישיטם ב"ק ד"ב י"ב ד"ה לא צרכו, שתירצדו דה א"ר יצטריך קרא בכבוד דפלגין לה אמצדריו מושן ב"כ י"ב ול[סק"י]: ד. שהרי חסרו ממון. עיין בקיצורו סק"ג מה שמתה על הבב"ז ע"פ י"ג ווגם על הנבנ"י [שם] ב"ה, והען בראשה כי את אפיקים הזהר'ן ב"ק ד"ב: המהן לא היה דר בו. עיין מה שכחתי לעיל סימן ש"ב ע"פ י"ג ד"ה לא צרכו, שתירצדו דה א"ר יצטריך קרא בכבוד דפלגין לה אמצדריו מושן ב"כ י"ב ול[סק"י]: ד. שהרי חסרו ממון. עיין בקיצורו סק"ג מה שמתה על הבב"ז ע"פ י"ג ווגם על הנבנ"י [שם] ב"ה, והען בראשה כי את אפיקים הזהר'ן ב"ק ד"ב:

Rema rules like the opinion cited in the Mordechai that one who can monetize the usage of his property cannot be compelled to give it away for free. This implies that if he cannot monetize it, he must allow others to benefit from it. However, Pischei Teshuva cites several poskim who argue that one cannot be compelled to allow his personal property to be used against his will. If there is a positive benefit to the owner, Biur HaGra writes that according to several Rishonim it would be permitted for others to make use of his premises without his consent, *so long as it isn't against his will*.

רמ"א חוזן משפט סימון שג טעיף, וב"פ, ביאו"ה "ג סקי"ז
 רמ"א פסק כדעת הי"מ במרודכי שאין כופין על מגד סודם בדבר שהיא יכול להறיחה בו, ומשמע שבל"ה כפוף להיו"ה לדור שם אפיקול לכתתיליה. אמןנו היפ"ת בבייא מהה פוסקים לדלא ס"ל, אלא שככל עינן אין כופין אותו לכתתיליה להרוויה לאחרים להשתמש בראשותם. ובביאו"ה בבייא את דברי הראשונים שאם יש בה תורה על כלבילים [כגון לנבי שאיה יוכת שער וכדומה], מותר לו לדור שם אפיקול לכתתיליה. עכ"ב כ"ג, שלאל מכיון בו הכתלים.

הדר בכית חבירו שלא מודיעתו (כט), אם אין הבית עומד להשכיר (ל), אע"פ שדריך זה הדר.

כmetallic מודדים בזה שלא נטלו לשם גול אלא לעשות מלאכה שציריך לשלם לו שכר בטלתו, ובש"ז סק"ט מפקפק בדברינו, ועי' כנה"ג שהאריך בזה, ועי' נה"מ סק"ה, תורותת הカリ, דברי חיים דיני גניבת סימן כו וכו, מתן"א דיני גזילה סימן טז, מנחת פתים. ובשות' בית אפרים חז"ם סימן כח כתוב שהחותוך עבר של חבירו והעדר עשה לו בגין, אינו זוכה בגין, דמעשי ידי העבר לרבו, אע"פ שתפקידו ועשה בבתו, עי"ש. BENZI TANZ ובש"ג שם מסתפק בתוקף שכיריו של חבירו ועשה בו מלאכה, אפשר שלא אמרו ניחא ליה דלא ליסטוריה כי אם בעבד, אבל לגבי שכיר יש סברא להיפך ולא ניחא ליה לאיניש שזה יגע שכיריו ולא יכול אח"כ לעשות מלאכתו בשלימות, ובכנה"ג פשיטה ליה דבשכריו חיב, וכותב שאינו רואה ספק בזה. ולכוארה גם ספיקו של הש"ג וגם פשיטותו של הכהן"ג צ"ע, שהרי מסכרא נראה שהחותוך אדם ועשה בו מלאכה חיב לשלם לו כפועל, אלא דגבוי עבד דמה שקנה עבור קנה רבו שייך לומר חיב ופטור לגבי רבו, אבל לגבי שכיר כל שלא עשה מלאכת בעה"ב, אפילו באונס אינו משלם לו שכר (עי' דיני שכירות פרק יא), ואך אם משתכר הפועל באמצעות השכירות הרי זה לעצמו, כמו שמצוינו במציאות פועל, וא"כ מה מקום יש לשלם עבורו מלאת השכיר, ומ"ש הש"ג שמייגע השכיר ולא יכול לעשות מלאכתו, לכל היותר ינכה לו בעה"ב משכרו, ובלא"ה יש לעין שעיקר החוב בעבור הוא משום שעבד דינו כקרע וגדי, אבל בגין חורין לאו מיילתא דפסיקה הוא שדינו כקרע, BENZI TANZ כמו"ש בדיני שכירות פרק ז, אלא לפי מ"ש לעיל לדברי האמרי בינה שציריך לשלם שכר בטלתו מלאכת הרב, נראה שהל"מ פועל גופו קני, גם בזה יש מקום לחיבו בשכר בטלתו מלאכה, אבל למ"ד אין גופו קני, אינו משלם אלא לפועל שכירו כפועל, ואני משלם ההפרש בעה"ב.

(כט) בהלכה זו שלא מגדתו הינו שלא בידיעתו, או אפילו ידע ושתק (עי' להלן ברין דר בחצר חבירו), אבל בשינויו ומוחה נתבאר להלן. ועי' ספר ברית יהודיה פרק יג' בדין מלוה הדר בחצר הלוה (כמו דברים שכותבי שם בעורות יש לתקן עפ"י מ"ש כאן). ולכךורה נראה שלבתולה אסור להכנס לדoor בבית חבירו כי אם ברשותו ממש, ואפילו בחצר דלא קיימת לאגרא, ואפילו באופן שזה נהנה וולית', וגם בקרע מסתבר שיש דין שואל שלא מועת, וכמ"ש האחرونים בהך דתוקף סוכת חבירו בראש לולב הגזול (עי' כפ"ת וחידושי חת"ס שם, ועי' לעיל פרק ז' סעיף יט ובפרק א העירה נד), ודירה בביתו הוא דבר שורך להקפיד עליון, וכ"ש שבמציאות יש חסרון בדורך כלל, וטעמי דשאה יוכת שער או ביתא מיתחבא יתיב נראת שלא נאמרו אלא לעניין דיעבד, אבל בדבר שורך שלא להקפיד נראת שמותר, כמ"ש לעיל סעיף ב גבי מטללין, ובשות' חת"ס חוות' סימן עט פשיטה לאיה דמותר לדoor בחצר חבירו שלא מגדתו (עי' פרק ח העירה א), ובכבודו הגרא' נראת שבס מקום שיש צד טוב להבעלים, כגון ביתא מיתחבא יתיב או משומש שאיה יוכת שער מותר לכתהלה, ומשמע דבלאי' אסורה, ובסימן שפט סעיף ב', משמע שמותר להכנס לחצר חבירו בחמה מפני החמה ובגשמי מפני הגשמיים, שלא אסרו אלא בנכס גובל (עי' פרק א העירה עה), ועי' שות' מנתחת יצחק ח"ח סימן כת שנראת שמותר להשתמש כמעבר בחדור מדרכנות של חבירו, ומ"מ כתב שם שאסרו להשתמש בתאורה שלא ברשות (ופשוט שאם נכנס לשם לצורך אחד הדריים, או אפילו לצורכו אצל אחד מהדריידים שמותר להשתמש גם בתאורה שע"ד אין נשעה לשירות הדריים והבאים אליהם). ומ"מ נראה דהינו דוקא בדורך מקרה ובחצר שאינו מתקלל בדוריסת רgel ואין דרך להקפיד, אבל לעובר דרך גינה וכיוצא בזה, שמקלקל וגם דרך להקפיד אסורה, ובפרט אם הולך בקביעות שיש חשש שייחזיק עליו מדין מיצר שהחזקנו בו ולא יוכל לסלוקן. ועי' שות' קני תורת ח"ג סימן פז שדין המשכיר חדר לחבירו והשוכר יצא לכמה ימים, אם יכול המשכיר להשתמש בחדר המושכר ובחפציו, וכן שם לעניין תשלום שכר ולענין אם יכול למנוע לכתהלה, ובנ"ד כתב שמסתמא כיון שהשair החדר פתוחה, מסתמא איינו מקפיד אם המשכיר ישמש בו בכליו של משכיר, עי"ש, וצ"ע. (ל) והיין חצר דלא קיימת לאגרא, ובכונה' ג' כתוב בשם

According to the Pischai Choshen, one may not enter the property of another without the owner's express consent. An exception would be if it is the kind of usage that people generally don't mind, such as taking a shortcut through someone's property in an area where this is commonly done.

פתח חווון גוילה פרק ז עשרה כת
דעת הפתוח חווון שלכתתיליה אסור להיכנס לדרשות חיירו שלא מודיעתו באופן שהדרך להקפיה. אבל באופן שאין הדבר להקפיה, כגון להשתמש בה כמעבר במקומות שרגילים בכוכב מותג.

סימן כד
נהנה ממלאת חבירו

שכמעון ווֹן הַמִּזְרָח לְהַלְלוּן וְלִיטָעֵן מִעְלָבָן מִלְבָד מִלְבָד צָהָב צְמַעַן טַעַם לְהַלְלוּן, וַיְכֹל שְׁמַעַן לְוֹמֶר מִמְּחָלָה הַלְּעֵטָה דְּהַלִּי נְמַפְּתָרָה לְפִי שְׁלֻעָתִי שְׁהָלָל נְשִׂיחָה נְאָנוּ גַּס הַנִּי מִמְּדָיוָה, וְסָלָמְךָ שְׁמַעַן סָוֶה סְמַטָּלָס לְהַמְּדָרִיס וְלֹמֶר לְהַלְלוּן. וְהַמְּנָסָה סָמְעָה סִיחָה יִטְצָצֵו מִמְּטִילָה נְעַמָּת הַמְּכִילָות כַּךְ וְכַךְ הַנִּי וּוֹתֵן לְהַמְּדָרִיס וְכַךְ וְכַךְ גַּעַד פְּרַעֲמִין לְיַעַן וְכַךְ וְכַךְ גַּעַד יַיְלָה וְסִמוֹת גַּעַד נְמִינָה הַלְּהָמִידָה וְלֹי, וְלֹוּן סָוֶה סְמַטָּלָס לְהַמְּדָרִיס גַּעַד סְקִידָה וְלֹמֶר שְׁמַעַן וּוֹתֵן לְיַקְנָה מַהְקִילָה, זוּ סִיקָעַט טַעַם הַגְּדָלִים פְּנִיעָה.

ואומר הַנִּי, מֵה שְׁמַעַן לְהַלְלוּן שְׁכַמְעָן מִהְוִיכָבָד לְטָלָס נָוֶה מִמְּלָגָה תְּמִילָה צְטִיבָה סָוֶה, מְלִין כֶּן שְׁנָהָה מִמְּלָגָה חַנְיוֹן כֶּן מִעְן מִמְּלָגָה צְדָוָת וְכֶן שְׁנָהָה מִמְּלָגָה חַנְיוֹן כֶּן מִעְן מִמְּלָגָה צְמַקָּה סָוֶה יַפָּה, כִּי דִין שְׁמַקִּיף הַתְּמִילָה, צְמִינָה לְהַלְלוּן עַולָּה יַפָּה, וְכַךְ מִיעָן צְמַקָּה סָוֶה צְמַוּ"מ סִיחָה קְעַד עַסְעַד מִיעָן צְמַקָּה צְלָלָס צְלִיכָס וְגַלְיכָס לְטָקָות וְגַלְיכָס לְמִתְמָתוֹן לְמִיעָן לְעַלְיוֹן כִּי גַּס סָוֶה גַּרְיָן צְלָלָס תְּמִילָה דְּרַךְ אָס, וְלֹמֶר מִיְלָה סָס אַכְבָּר מְפָל צְעַלְיוֹן וְכֵה חַמָּר כַּךְ לְזֹוּגָה מִן סִמְמָה שְׁמַיָּעָה נָוֶה צְבָדָר חַפָּל, כִּי צָה צְמַמָּת הַס סִיחָה לְמִתְמָתוֹן צְלָה צְלָלָס סִיחָה דְּרַיכָו לְזֹוּגָה מִרְקָע הַס עַמָּה צְבָדָר חַפָּל צְעַלְיוֹן רַוְּתָה צְוָה לְחַפָּל יוֹתָר צְיִנְעָה הַגָּהָר גַּס לְצָלָה וְזַוְּעָנָה, צְמַמָּת הַס לְמִתְמָתוֹן לְרַיִד לְמִיעָן לְמִמָּה שְׁמַפְּרָל צְעַלְיוֹן, וְסִילָה וְסִילָה וְזָה הַס חַמָּר וְלֹמֶר גַּלְסָה לוּזְוָה יְמִילָה עַיִ"ז צְלָה צְלָה. וְהַמְּנָסָה צָה הַס קְעַלְיוֹן

תשובה

על דבר הַכָּל נְתָהָלָי מִקְ"ק לְיוֹמָהָי. וְלֹא סְטוּהָן, רַוְּוֹן חַיְלָס פְּלִוָּס עַל סְדָל נְזָקָן וְקַדְשָׁס וְבָנָק שְׁמַעַן סְמַלְפִּים וְנְמַפְּלִר עַמְּוֹן בָּמְקָן יְדוֹעַ גַּעַד כֵּל דָבָר שְׁלִיפִים לוּהָן צְבָנִי סְדָלִים עַס פְּלִיכָ"י וְמוֹקָפָות וְפְלִירָס בָּלְמַחְכָּר הַנִּילָן לְמַטָּה. וְסָנָה דָרְךָ סְמַלְפִּים הַמְּלָלָגָה גַּמְלָס כֵּל דָבָר וְלֹא סְמַלְפִּים סְמִילָוָה הַלְּהָמִידָה וְסִינְיוֹן כְּמוֹת צְבָה, רק סְקִילָה מִלְמָטָה סְפִּילָט שְׁמַדְקָה וְסְדִּיקָם לְעַלְיוֹן צְבָנִי סְדִּיקָם הַגְּלָל עַס פְּלִיכָ"י וְמוֹקָם צִיסְיָוָן מְכוּמִים צִילָוּן צְעַם סְפִּנְיָה שְׁמַלְלִים לְדָפִים כֵּל הַצְּמָ"ס. וְמוֹעֵן לְהַלְלוּן סְמַחְכָּר הַנִּילָן, יְעַן שְׁמַזְמָנוּי שְׁכִילָות סְמַלְלִים סְמַהְמָיות סָוֶה סִיחָה מְקָלָס וְעַמָּה שְׁמַזְמָנוּי שְׁכִילָה סְמַלְלִים מִמְּלָדָוָה הַלְּהָמִידָה נָמָט, וְיַחְווֹל לוּמָלָקָו לְמִתְמָתוֹן כֶּן כֵּל הַגָּהָה מִמְּלָגָה חַנְיוֹן כֶּן מִיעָן מִיעָן מִמְּלָדָוָה צְדָוָת [כ"ג ק"ה ע"ה] וְסִמְקִיף הַתְּמִילָה חַנְיוֹן כֶּן מִיעָן מִיעָן מִמְּלָדָוָה צְדָוָת [כ"ג ד"ה ע"ב]. וְשְׁמַעַן מוֹעֵן מִלְמָלָגָה שְׁמַהְמָיות סָס צְלָלָס נָוֶה יְלָלָס לְמִתְמָמוֹן צְבָס כְּלָנוֹו וְלֹין כִּמְזִיד לְהַלְלוּן נְקָלָל סְקִילָוּן וְכֵוּ. יְלָנוּ רְצִיוּ דָרְין עַס מַיִ. עַכְ"ל סְטוּהָן.

אומר הַנִּי הַס סָוֶה כְּפִי הַגְּלָהָה מְלָטָן סְטוּהָן, שְׁכַמְעָן נְמַפְּלָר עַס לְהַלְלוּן נְקִינּוֹתָה נְסָק יְדוֹעַ כֵּל דָבָר וְעַל שְׁמַעַן מוֹעֵן צְוָג נְטָלָס לְהַמְּדָרִיס וְלְסְמַלְפִּים וְגַעַד סְגִילָה כָּל מְלָגָה, הַס הַזְּוּן צְוָס טָוָס טָעַם עַל שְׁמַעַן.

The Noda BiYehuda concludes that a printer may not use the laid out galley he created on behalf of a customer if this will cause a loss to the customer in that others will be less inclined to buy his product. The Hagahos Baruch Taam wonders how one could possibly be restricted from benefitting from his own property, even if this causes an indirect loss to another?

דין נהנה בזכות יצירויות
שו"ת נודע בהודה מהדו"ת חו"מ סימן בג, הנהנת ברוך טעם שם
הנדע בהודה כתוב לאסור למדפס לשחטמש בדפוסים שישדר בעד אחר אם ע"ז יהסר
השני שלא ירצה לנקוט ממנג, דהוי זה נהנה וזה חסה ותמה עליו בהגהות ברוך טעם, איך
שיר לאסור להנהנת בנכסי עצמו אף אם ע"ז יהסר אחר?

לעומיה לדיימת נ"ז לאו"ה ה"ו מומ"ת נ"ז ור' סדרפקה ומגנגיין עליון גס תומחות הקידוז. ודב' זה י"כ נ"מ' מילדי' כתום' כס' צד"ה טעם מה דיניק' וכוי' אכטבו', ויה'ת וו' וו' נסנה וו' נ' ח' מקר פטור ה"פלו' עמד ייקף נמי' וו' ל' א' עמד ייקף לדגני' ה"דעתה' נ"מ' נ"ז ב"ה' וו' דמי' נ"ל חמץ ח'ג'יו לדג' ג'י' ה"דעתה' ה"ל' חמנס, עכ' ל' כתום'. קהי' דס'יכם' דגני' ה"דעתה' טפי' נ"ז ג' ס'ק' מגנגיין עליון ג'ת' ר'ל' וו' י'וכ' למ'ען ה"ל'ל' ס'כבר ק'ק'יו' וו' ס'ל'ט ממ'יות נ'ת' ק'י'יט' מ'ו'ל'ין ה"ו'ה' ג'ל'לה' על ח'ק'י' ה'צ'ל' כ'ו'ן ס'כבר ס'וק'פו' ס'ל'ט ממ'יות ס'ו'ה'ת' ה"ו'ה' ק'מ'נס' על ר'ו'ם' כ'ב'ש'י', ה'ל'מ' נ'ת' מ'גמ'ין' כ'ט'ע'נו' וו', וע'י' ת'ו'ה'ה ק'ט'�' ס'וק'יף' מגנגיין' עליון ג'ס' ה"ו'ה'ה' ג'ל'ול'ה'. מ'ו'ל' ה'נ'י, ס'ה'ת'ום' כ'טו'ז' ס'פ'י' ס'יך' ס'ס' ג'ס' טעם' דג'ל'ס' נ'ו' ס'יק'ף' י'ת' ו'ו' י'וק'י' מ'ל'מי' צ'ע' דג'י' דעתה' ל'ז' ה"ו'ה'ה' וו' ג'ט' נ'ו' ס'יק'ף' י'ת' ו'ו'ה' ה'פ'צ'וט' מילדי' ל'ז' י'וק'י' דל'פ'י' ג'ס' ט'יק'ף' י'ת' פטור ה"פ'ו' ה"דעתה' נ"מ' ל'ז' צ'ו'ה'ה', וק'ז' נ"ז ג'ט' נ'סנה וו' נ' ח'ק'ר ק'ל'ל' פ'ט'ו'. צ'ו'פ'ן דס'יכ' לד'ג' ג'ט' ל'ז' צ'ו'ה'ה' י'ת'ה' ה'פ'לו' פ'טו'ו'. לעומיה פטור נ'מ'י' דק'י'י' נ' ז' וו' נ'סנה וו' נ' ס'ק'ר פ'טו'ו'.

ואף לאגדת ר' יירון שבסוגיהם שמהתכל רם' סק"ג קני' מ' ללה גילה כל דעמו שסיה לרונו למת סכל ה' ה' סיה מינו לו דור בוגר קדרין ליטן לו זכה, עיין שם, ואלי ה' סוס גלים טויה כלל וה' ס' ע"י גileyו דעתה מומייב נפלם, דרכני סמס דרין ה'נו ממייניסס הוועו נפלם רק מה טויה דעתהו, טהרי עלאכלהות גילה דעמו שסיה לרונו נפלם ווועה ווועה, ווועה נפלם, ה'ן נלייעו ע"י גileyו דעתהו, נפלם גס מה צלט גילה דעמו ווועה מנייעו ווועה מיינישל לדעתה דאס'ך סמ' קני' ס' סק' ד' טהמכיס לפירוט ס'כ'ה, ווועה חפיטו גילן דעמו ה'ן קדרין ליטן יומר ממעה גולדס לו קוהה יטירה, ה'ן צמ' צלט גרס לו חפיטו נאה ממנו ה'ן נלטן, יט' ס' צ'צ'ה [הו'ה צ'צ'ה] ווילא חטנו הקאנזורה ווועה טולא מלכען ווועטליס חמאה, וה'ה ס' טהכטפו מלודגען ווועה טולא מלכען ווועטליס חמאה, וה'ה ס' צטהילן נכלו טה טמינה על צמ'נ'ה צעולה טיקפ'ן מלודגען רוחות טמיס וטנטיס, ווועצ'ו קוהן לא'ן קוק'ן עטער על עטער צעולה טהיקק'ן מלודגען רוחות מלודגען ה'ן ס' פנימי ליטן רק צמ'נ'ה חמאה, ה'ן נכל האטנטיס וטטטיס טה טה טהילן נכלו ה'ן ס' פנימי וווען כלל, נמייה צונגהן מן ס'ק'ן צב'לה חמאה צונגן, ווועה צ'רטטס אט' סק'ק' ד' ווועה קה' נגילה דעתהו וה'ה ס' פנול צמ'ה תל' חמר האיגוון, וה'פ'נו נלענטה סק'מ' ע' ס' סמ' ק' יט' לדרכן ס' פנימי ליטן נפל עירן מלון מ' מ' טה'ה התס ציון גולדס לו קוהה קומ' יטירה מסאי בגileyו דעתה נקייעו סכל נפי הקאנזון, ה'ן סכל סייכ' צלט גרס לו קוהה יטירה ווילא נל' מטי' נולות שמוןון קמד'יך עפ'נוו' מאליען. ווועה ס' פנול צמ'ה הגileyו דעתה על סמ'נ'ה נלייעו צו סכל.

ואמןם מדגמי סמללי נפלק לייל האריגן (לימו ט"ז),
שאגייל למ"ה נמי שפ"ג ק"ז נג"ה [ג"ג],
אצמ"ב בטיעס צל"מ נטפו לדול זו במנס מסוס דלי צשי
בעל החמל לאצטילו שיא יחול וכו', מכםען עדכ"ר צל"יו יחול
לדרוחים זו יחול וא' נטפו מ' נכתמייה, מ"מ נגענ"ה, דעכ"פ
פפטוט צוזה רק לאכטמ"ס בリスト סי' קע"ה, ה'ן גל לדעת
האריה"פ פטעה לדל' שיר זהה כויפין על מלה קדום. וכ"ז ה'ס
קיי נמלים לדין קודם טאלטיטים חמושון, ה'ן חמר באנר פדפיטים
וילך לרומן לחמי'ת מה' מאמעון מטיעס מקיף מה' חייזו ג"כ ה'ן
למי, דסוי צפירות מהמי' נכ"ק כ' ע"ג צב' בטיעס
דגלס לו טיקפה' מיליה, ה'ן כמן ה' גרס לו סוגה' יטירה
לטמלוועין לטאמטליטים, ה'ן היילפת ה'נו לאטמאליטיס ה'ס יטפיטו
במיידור זה מעט לו קרכ'ת ממיל'ת תלמי'ין צלאס שוה, לי'
ערלהט קאניזו'ר טומ' אזה. ואגט צפ"ע צק"י קע"ס קע"י ו' ה'ן
מכל גלס סנייק' ימל ר'ק רמ"ה נג"ה סקסוף סטנ'ינ' זוליפרו,
ה'ני'נו מטוס דסמתנ'ר מייל'י בגדי צינו ופיו וה'ן מתקנת
לה' גלי גלס הינ'יק', אסאי עיל' סטיק'ק' טו' לאטסיק' צינו
ויצין סדא חייזו, וכמ"ה צ' נומ' סס נכ"ק קד"ה מה' גרמאן
וכו' יט"פ. ועכ"פ סיכ'ה לדל' גלס לו סוגה' יטירה מקל'י וא'
ונגסה וו'ה ה'ן מקל' ופמ'ו מלכ'יע' נו, ו'ה'כ צט'ו טענו
רטה'ן צוה.

ואמנם מה שיט לעיין נזה סוח, כיוון שצמחיון סוח רוגה
לאדריפט נסידלו טה וטהי סוח גריין לטוייה עוד
סוכוּנָהוֹת לאדריפט נעלם פלערען יאלר וכיוונָה, ה'ג' גלי

דקימול למלון] טליו חייך נכסם כל מה שנשא תלך רק ממה אספסידיו, אבל לדעתנו גס דעתם קרמץ"ס כן, טליי גן הגיון כפ"ג מל' גוילא ה"ט כלן כך דינ' לשכירותה של קרמץ'ס מפלצת טליו חייך רק נכסם השכירותה, וחס מנטנה טליינס נרכיש פטיטטל אמיזק חייך נכסם מה טסיוק, ול' יסודה כס נצען שעלה קהמר טהיר לדינ'ה לנעלית מעתנד מ"מ חייך נכסם השכירותה, וזו פסק טיש קרמץ'ס מפלצת עכ"י השכירותה קייך נכסם כל טיש קרמץ'ס מפלצת עכ"י השכירותה קייך נכסם כל מעת טליינס, ומ'ן שגנית וועליה פסק כמ"ק מ"מ נ"מ נ"ל דר' יסודה עכ"פ היה זו של נטל מפיו והטמייל כתמלט מגנגן עליו כל מה שנשא לפ' מלון מסידור טהומיות. ולו מינעיה לדעת רוכס פומקס, שסת התומך [כ"ק כ"ה ע"ה ד"ס ויסבי] ואלה"ז [פס פ"ג ס"י ו'] וסנוו [ט"מ ס"י טמ"ג ס"ע ו'] ואלה'ר שנשא פומקס, וכן סמס פ"ו"ע זכיי טמ"ג ס"ע ו' שטיח רוכ דעת ט"ה סלני, וכן מטעם שהמיכיס קרמן"ה נסיג"ה טהרי סופר עוד פ' למי' צלן עכיד למיגר, שטיח חייך טמען נכסם מלון להוניות סידור טהומיות, תלך פליו לדעת קרמן"ה טהרי טהרי יוקף טמ"ג סמס נפ' לייל שלג [ט' ע"ג מלפי סל"ג ד"ה ומ"ל

המחבר אף בטרם החל לדפוס עבורי המחבר, כי לא היה הדר' קנייל לאובן. נחזי על דרך משל, והוא בן שצורך לשלח שחורתו לאיזה מקום ההשווהumo שמעון ישעה עגלת חדש ווגם יקנה סוסים להוליך בשכר שחורתו של ואובן למקום פלוני, היילה על הדעת שאם שמעון מניה באווע עגלת גם חורה של עצרו' יצטרך ליתן לואובן שיעור הנאותו.

לפי מה שכחתי [חובא לעיל] דבריו תמהות דע"כ לא מהיבין אלא בוה ננה ממונו של חברו, כמו במקיף חברו וכן בדר' בחזר חברו, אבל כאן אחר שהשלים האומן מלכתחו האותיות שלו, וגם למ"ד אומן קונה בשבח כל'י אחר שישים לו שכר מלאכתו האותיות שלו הם, וכי ננה משלו הוא דנהנה ומה בכך דנהנה ע"י מעשיו של חברו הנאה הבאה לו בעית שמדפיס מדידיה קמתני, ואין זה עניין להא דזה נהנה וזה לא חסר, דהנתן

אמנם מהר סייג'ינג נלהה טמיינ' נכסם מלכו, טליי גס נדר נמאל חמיו טפי' נ' קיימל מהגנולו וס מקבו טפי' לדער מועט מגנולין עליו כל השכל כפי' שנגאנה כמנול נט"ע נמי' סק"ג סע"ז יט"ז. ואלי גס כלן מהALKו לרנא, טהס גן טה ^{טמען} מלדים קלרים נלנו היו טליי וקפאו זכיי עלי פליו צלן להונן, טהיר' מי צלן טיש קונה פליו'ן למוד מ"מ מג טהיה זליך נטני קלרים נלנו נגמוד מומקס גמלת עס פילק"י ומוק' טיש מוקף ליזס לנו נכרי נקומות עס פליו'ן צלן להונן, ועכדי סמדפיטם טמען יס' קלרים נלנו טליי ויזול וו' ימ'מו'ן כל כ' גליום קוינס טיקנו מלוחן, וכין טגולס להונן שפקד נס מגנגן עליו כל מה שנשא לפ' מלון מסידור טהומיות. ולו מינעיה לדעת רוכס פומקס, שסת התומך [כ"ק כ"ה ע"ה ד"ס ויסבי] ואלה"ז [פס פ"ג ס"י ו'] וסנוו [ט"מ ס"י טמ"ג ס"ע ו'] ואלה'ר שנשא פומקס, וכן סמס פ"ו"ע זכיי טמ"ג ס"ע ו' שטיח רוכ דעת ט"ה סלני, וכן מטעם שהמיכיס קרמן"ה נסיג"ה טהרי סופר עוד פ' למי' צלן עכיד למיגר, שטיח חייך טמען נכסם מלון להוניות סידור טהומיות, תלך פליו לדעת קרמן"ה טהרי טהרי יוקף טמ"ג סמס נפ' לייל שלג [ט' ע"ג מלפי סל"ג ד"ה ומ"ל

[ב] מאיד נפלאים ודבריו, היכירך המסדר היה נשוא זכות לדראבן המחבר אף אחר שכבר נעשה בו מלאכתו, וכל שעושה שמעון אח"ז באותו דף המסדר, בשלו עשה, ובלא טעם דזה נהנה כר' אין בכח'ג מקום התחלה צידור חיוב על שמעון. ואף לפ' הנחתו של הנובי' אין מזה עניין השותה להמאפר שחרורתו דבריו, שם נעשה ההפסר בבית של החובב ולא דעתו אבל הכא הכי היה מנעו ע"פ דיין לשמעון שידפים לעצמו ספרי המשניות בלי פירוש המחבר, וכיוון שמותר היה לכתלה להדריס לצורך עצמו ספרי משניות למה יקרא בשם הפסד, אף שהדריס באותו דף שההיה מתוקן ומסדר תחליה לצורך ואובן, כיון שהשלים הרפסת צרכו, רשות היה לשמעון להדריס באותו דף כמו שהה' רשות בידו לדפוס באותיות אחרות, ואין בוה שום גנדוד איסור בגורם מניעת רוח לחבירו. ונראה שלא היה צד איסור על שמעון לדפוס לצורך עצמו באותו דף מיד אחר שנגמר סידורו בעזיבת פירוש

ו. חיוב המקלט מדין נהנה

מלבד האמור לעל יש מקום לחיבת המקלט את הקשתה מטעם אחר, דהנה אם הקליט הקונה – או אדם אחר – מקסטה של המוכר יש לדון שהחיב לשלם מטעם נהנה. הדין הוא שהנהנה מממון חבירו והלה חסר חייב לשלם, ובן חסר המוכר, שאליו לא הקליט היה המוכר יכול למכוור חפזו בזוקר ועל ידי זה שהקליט נתרבו בעולם קסטות, ולבן נהגעותו קונים למוכר. ודבר כעין זה מפורש בנובי"ת ח"מ סימן כד, ז"ל: ראובן חיבר פירוש על סדר נזוקין וקדושים והלך לשמעון המדפיס ונתאפשר עמו על סך ידוע ודרכם המודטיסים אחר גמורים כל דף ודף סותרים האותיות וכו' וזה המדפיס לא קילקל הסידור ורק הסיר מלמטה הפירוש של ראובן והודפס לעצמו שני סדרים וכו', וטוען ראובן המחבר יعن תשומות שכירות מסדרי האותיות הוא היה משלם, ומה יהנה שמעון מסידור אותיות חינם, ויחזר לו חלקו כדין כל הוגנה ממלאכת חבירו וכו'. ובד"ה ואמנם כתוב, ח"ל: אחר הישוב נראה שהחיב שמעון לשלם חלקו, שהרי גם בדבר בחזר חבירו אפילו לא קיימת לאגרא אם חסרו אפילו דבר מועט מגלגים עליו כל השכר כפי שננהנה מבואר בסימן שטג ס"ד, והרי כאן מיחסרו מכון שאם לא היה שמעון מודפיס סדרים הללו היו שכיחי וקפזו זביני על ספריו של ראובן וכו', ובעשי שמדפיס שמעון היה סדרים הללו שכיחי ובודול ולא ימעאו כל כך ברווח קונים שיקנו מראובן, וכיון שגורם לראובן הפסד בזה מגלגים עליו כל מה שננהנה לפי חלקו בסידור האותיות וכו'. עכ"ל.

יא. נהנה מהוצאה שהוציא חבירו ולא מגוף ממונו

ונראה שמתשובה זו נלמר דבר חדש, שמתוך הגמי לכואורה לא מצינו שננהנה חיב רך בשנהנה מנכס של חבירו כמו דר בחזר חבירו או שתחbare לד חבירו אוכלין ומשקין לתוך פיו (כתובות ל, ב), אבל בנידון הנובי לא נהנה המדפיס מנכסיו המחבר, שאף שרואובן שילם עבור שכירות מסדרי האותיות מ"מ לא קנה האותיות רק שילם שכיר השידור וגוף האותיות הם של המדפיס, ואילו רצה המדפיס לסתור האותיות בודאי שרואובן לא היה יכול למחות בידו. זה מוכיחה שלא קנה רואובן כלום באותיות, גם לא השבח כאומן הקונה בשבח כל, א"כ דבר זה שננהנה מממון שהוציא חבירו ולא מגוף הממן אלא שמחמת ממונו נסתבב הנהנה לשמעון מתחייב לשלם לא מצינו בגם'.

ו. ראייה מחייב המחייב בשודה שננקה בכף מגוי

אכן מהדין שנפסק בחו"מ סימן קעד ס"א יש למלוד שgem באופן זה חיב. שם מבואר כי ישראל שקנה שודה מגוי, מיד שקיבל הגוי הממון נסתלק, והואישראל אינו מכובן לזכות בשודה כל זמן שאין לו שטר מהגוי, וא"כ נעשית השודה הפקר, ואם בא ישראל אחר וחזיק בשודה זהה בה, אבל חיב ליתן דמי השודה לישראל הראשון. ועיין שם בסמ"ע סק"י שכבת טעם לזה. ובאייר בנתה"מ שם סק"ה שאף שלא נתכוון הרាជון לזכות השודה מכח קניין מעות מ"מ לא ניתן הגוי אלא על תנאי שאמ לא יקנה השודה יחזיר לו הממון, שלא נתן אלא בתור חוב ولكن השודה של הגוי נשתعبد מכח החוב, וגם בשפה פקר לא פקע שיעבוזו. טעם שני הביא נתה"מ (מובא בפרק הוללה שם בשם הרמב"ץ) שחייב לשלם לראשונה מדין משחרשי ליה על ידי המעוטות שניתן הראשון, ע"ב. והנה כאן מה שננהנה השני אינו נהגה מגוף הממון אלא שכיון שהוא השפקיר הגוי השודה בא מוחמת הממון שקיבל מהראשון, חיב. הרי שחייב גם בשנהנה מגמת ממון השני אף שאינו נהגה מגוף הממון של השני. (ולפי זה יוצא לכואורה שהנותן ממון לחברו כדי שיפקיר שדהו חיב הזוכה

קובץ תחומיין ח"ג, תשובה הרב זלמן נהגיה גולדברג
ע"פ דברי הנודע ביהודה יש מקום לאסור לערוך הקלטה וליהנות ממנה אם עי"ז
יחסר את מי שהקליט בכך שלא יצוץ לנונות ממונו אך אם לא ייחסר כלום לא
יתכן לחיביו מטעם זה אפילו אם המקלט או המוציאים לאור ימוחו בידו.

Following the logic of the Noda Biyehuda, there would be a basis to forbid copying and benefitting from the intellectual property of another if it will cause the producer a loss. However, if it will not cause them any loss, a user cannot be held liable for the benefit they receive even if the producer expressly forbade them from using it.

לשלם לנוthen הממון, אך יש לדוחות שכן הרי זה כאילו הפקיד הנותן בעצמו השדה ולמפרקן אין משלימים שהרי זה גופא והוא מפרקן). אمنם לטעם הרាជון נראה לאכורה שאינו סובר שחייב לשלם מדין הנהנה. אכן לפיו מה שכותב נתה"מ נ"מ בין שני הטעמים אפשר שגם הטעם הרាជון סובר בטעם השני ורק שהוטיף עוד טעם להחוב, נ"מ שאין די מה שיתן שווי של השדה אלא ערך ליתן כל הממון לרាជון.

2. אם יש ראייה מחויב מי שאנט המלך גורנו לשלם דמי תרומה

והנה מגמ' חולין כלל, א – מי שאנס בית המלך גורנו ובתוכו תרומה, שחייב לשלם לכחנים דמי התרומה שהרי משתרשلي בהזהה שהמלךלקח לך גורנו ועל ידיו שלקח התרומה פטרו המלך שלא ניתן תבואה שלו, אין להוכיח מזהה שנאהה משלם חייב גם בסאיינו מגוף מן חבירו אלא שנאהה מגומרתו, והטעם שאין ראייה מכאץ כי בזה שלקח המלך תרומה הרי זה כפרע הכהן חוב של אחר, שבהה שלקח התרומה הבירה Ari שלא יקח תבואה שלו, ואף שمبرיח Ari פטור מ"מ בבריה הזיקא חייב, וחוב של מלך ברי שהיה לוקח, ועוד, שלא פרע מודעתו, ונמצא שנפרע חובו בממון חבירו וכן חייב לשלם.

3. ראייה משליח שהוטיפו לו רווח – מחילכת רמ"א וש"ר

אכן מצאנו סבירה כזו שחייב לשלם שנהנה مجرמת ממון חבירו והוא בכתבאות דף צח, בשליך שהוטיפו לו אחת בדבר שיש לו קצבה, שחולקין השליח ובעל המעות, וכתבו שם התוס' ד"ה אמר והרא"ש טעם הדבר שחולקין ואין אומרים שהכל לשיליח, הויאל ועל ידיו מעותיו של המשלח נשתרכר לכן צריך לחלק עם בעל המעות, ומכח זה פסק שם ר"ת בשולח שליח לקבל מעות מגוי וטעה הדגוי ונינתן יותר, שחולקין השליח עם המשלח, ע"ב. הרי שחייבין לשלם על הנהה שבאה בגרמא מממון חבירו, שהרי השליח לא נהגה מגוף ממון המשלח רק שנסתבר לו הנהה על ידו. אכן לדעת ר"י החולק שם על ר"ת וסובר שהכל לשיליח משמעו שאינו מסכים לסבירה זו, ומה שבהוטיפו לשיליח בדבר שיש לו קצבה חולקין נראה שתוולין שנתקווין המוכר ליתן מנתנה לקונה. והנה בשו"ע סימן קפג סי' פסק הרמ"א בהוטיפו לשיליח ואמר המוכר בפיירוש שנוטן לשיליח הכל לשיליח, משמע שסובר בר"י. והש"ר שם סק"יב חולק וסובר שחולקין בין שבאה הנהה לשיליח מכח מעות המשלח. וכתוב עוד הש"ר שם סק"ג שבשולח שליח ליקח מעות מגוי וטעה, שם הכל לשיליח גם לדעתו. טעם הדבר כי במקורה זה "זיתרין דבר בפני עצמו הוא, אבל גנב לו", ולא נחשב כבא בגרמת המשלח, עי"ש בסמ"ע סק"א).

4. תשובה הנור"ב – זכות השוכר בשכח אותיות סדר דפוס

ולפ"ז יוצא שדינו של הנור"ב במחילכת שניוי, לדעת הרמ"א אין חייב מדין הנהה כל שלא נהנה מגוף הממון של זמנה. אכן בדוחק יש לומר שסובר הנור"ב שרואבן המוחבר וכוה בשכח אותיות המסתוריות בין שהוא שילם למסדרי האותיות הרי קנה השבח, אף שגוף האותיות הם של המדפיס. אכן אין ראובן יכול לטעום מהמדפיס תשלום بعد השבח כיון שאם רועצה המדפיס לפרק האותיות נמצא שאין בסידורים שבה, אבל אם רוצה בקיום על מנת לחזור ולהדפיס נמצא שיש

כאן שבח האותיות וצריך לשלם. וכל זה בתנאי שראובן חסר, אך אם לא, באנו לדין זה נהנה וזה לא חסר — פטור. ויתכן שם אילו מהה ריאובן במדפים לפני שהזפיס שלא יהנה משבח האותיות אינו חייב לשמוע בקהל, וכך ככל שהוא נהנה וזה לא חסר כמשמעותה חיבת הנהנה, וכן שבחבו התוס' ב"ק דף כ,ב ד"ה הא איתהנית, מ"מ כל זה נהנה מבית של השני שאינו עומד להסבירו, אבל מ"מ יכול למחות כיון שכיוו להסבירו, ואם מוחה חיבת הנהנה. אבל כאן שאין ראובן המחבר יכול להנות מהשבח ולכון גם כמשמעותה במדפים ו עבר נהנה אינו חייב לשלם, עי' ברם"א חושן משפט ט"י שגגו ובפ"ת שם סק"ג, וצ"ע בזה.

יב. חיוב הנהנה מוקולו של אחר — גול או הנאה

עוד נקדמים במא שכתב הרמב"ם בפ"א מוהל' שופר ה"ג: "שופר הגול שתקע בו יצא שאין המוצה אלא בשמיית הקול אע"פ שלא נגע בו ולא הגביהו השומיע ואין בקהל דין גול". ובמ"מ שם, ח"ל: "לפי שראייתי גדולים משתבשים בכונתו וכו' וזה מה שנראה לי בביורו. רבנו כתוב ששפְר גול שתקע בו יצא ואין הרין בן בלול ובמצח, ונתן טעם לדבר מפני מה נחלק שופר מהם לפי שמיות השופר אינה אלא השמייה והשמייה היא ללא הגעה ובלא הגבהה מן השומיע אע"פ שהתקע נוגע בו מ"מ אין השומיע נוגע בו כלל אלא ששמע הקול היוצא ואין בקהל דין גול, ולפיכך אף התקע יצא בו אבל לולב ומוצה אין אדם יוכל לצאת ידי חובתו בהן אלא בגין עונת גוף ולפיכך כשהם גולים לא יצא בהם".

לפי"ז יוצא שהמקליט חזון שර בלי רשותו או ששמע קולו בלי רשות החזן אינו עובר מישום גול. אמנם אפשר לחייבו מדין נהנה. אכן חיובו לשלם עבור מה ששמע תליו בשאלת החטרון אם חזון אינו חסר במא ששמע איינו חיב, ואם חסר, בגין שהקליט את החזן, ובזה חסר שלא יוכל החזן למכוור מה שהקליט הוא בעצמו או שלא יבואו לשמעו אותו, חייב לשלם מדין זה נהנה וזה חסר.

1. חיוב נהנה איינו תלוי באיסור גול

לפי"ז יוצא שבזה נהנה וזה חסר חייב גם כאשר אין בדבר ממשום איסור גול, שאין חיוב הנהנה נובע מאיסור גול. חදע שהרי התוחב אוכלין ומשקין לתוך בית הבליעה של חבירו חייב לשלם אף שבודאי אינו עובר ממשום לא תנוזל, מכובאר ברשי" בכתובות שם (ל,ב), ומ"מ חייב לשלם, והibi נמי נאמר בשמעו קול שופר או קול חזון נהנה, אם החזן חסר על ידי שמייתו בגין שמקליטו, חייב לשלם, אבל אין בו איסור גול, ומוטר לשמעו לתחילת. אמנם נראה שהשמע חזון גוי יתכן שמותר לא לשלם להסוגרים שرك גול גוי אסור ואילו הפקעת הלואר מותרת, נמצוא שבזה שאין איסור גול אלא רק חיוב תשומותים ממילא אין חיוב בגוי.

NEHENEH V'YORED PART II

Rav Yosef Greenwald, Dayan at the Bais Havaad

A TRANSCRIPTION OF THE YORUCHA CURRICULUM WEEKLY SHIUR VIDEO

ZEH NEHENEH V'ZEH LO CHASER

In the previous shiur, we discussed the definition of *neheneh* and how it is similar to *mazik* and *geneivah* in that both involve taking something, but different from *mazik* and *geneivah* in that there is no wrongdoing on the part of the *neheneh*. In this overview, we will analyze the definition and guidelines of *neheneh* and whether it includes cases where no loss is incurred on the part of the owner.

The Gemara (Bava Kamma 20b) has a lengthy discussion concerning the status of *zeh neheneh v'zeh lo chaser* (one benefits and the other does not lose anything). For instance, a homeowner (Reuven) at a bungalow colony, hotel suite, or private home goes away for a few days and the neighbor (Shimon) decides to allow his guests to use the empty property. Is Shimon *chayav* to pay for the *hanaah* of its use? The Gemara clarifies that if the property was normally used for renting and now cannot be used due to Shimon's presence, and Shimon would have otherwise paid to rent out the property, then Shimon is certainly liable to pay for the *hanaah* received. However, the Gemara concludes that if the property is not usually rented out, then he is *patur* from any payment. The reason for this, as explained by the Acharonim, is that as discussed previously, *neheneh* is defined as taking, but if the owner did not incur any loss, then by definition, nothing is considered to have been taken.

MIDAS SODOM

Tosafos (Bava Kamma 20b and Bava Basra 12b) explains the reason for this halacha as stemming from the principle of *kofin al midas sedom*, we compel a person to do something where such refusal would be defined as a trait of Sodom. This principle, as described in the Gemara Bava Basra, refers to a case where, for example, two brothers or partners divide real estate and one of them wishes to take the north side because he has an adjacent field. In such a case, assuming all else is equal, we compel the second brother or partner to allow him to do so, since *kofin al midas sedom*, it does not cost the second party any money or other loss to allow the first to take the north side. In other words, *Sodom* was a place where the owner views the benefit of another person as his own loss even if he does not actually suffer any tangible loss.

In the Torah's view, this approach is unacceptable.

In the case above about dividing up a property, the Gemara indicates that this principle is not a strict halachic one related to Choshen Mishpat, but rather one relating to ethics and conducting oneself in an upright manner. The Rosh phrases this even more clearly that it is "inappropriate" for one party to prevent the other from taking the portion he desires for no good reason. However, Tosafos suggest that in our context of *zeh neheneh v'zeh lo chaser*, there is a halachic Choshen Mishpat rule as well, i.e., where Shimon does not cause any loss to Reuven he need not pay for his stay since Reuven may not demand payment when he did not suffer any loss himself.

IS ZEH NEHENEH V'ZEH LO CHASER PERMITTED LECHATCILA?

It is important to stress that according to Tosafos, *kofin al midas sodom* is employed only to exempt the *neheneh* from payment *b'dieved* if he already used the property. However, Tosafos emphasizes that *lechatchila*, no one may use the property without prior permission from the owner. One reason given by the poskim for this is that "*ein lecha hefsed gadol mizeh*" (there is no greater loss than this), as forcing the owner to grant permission would remove his *ba'alus* from the property entirely, which is certainly not permitted. Consequently, *kofin al midas sedom* does not permit Shimon (the neighbor) to demand that Reuven (the homeowner) allow him to house guests in his home if Shimon goes away for a few days.

The Rema (C.M. 363:6) gives a different explanation for why *kofin al midas sedom* does not allow Shimon to use Reuven's empty house *lechatchilah*. According to the Rema (citing the Mordechai), the reason is that the property could have been rented out by Reuven to earn a profit. Even if he chooses not to do so for whatever reason, the fact that he had the potential to rent it allows him the right to refuse any requests to use it for free.

According to this approach, one might argue that if someone wishes to use space that cannot be rented out, such as a storage area, without incurring any costs, the owner would be compelled to agree. However, the Pishei Teshuvah writes

that most Acharonim accept the first approach that forcing the owner to grant permission to use his property is always defined as taking due to his loss of *ba'alus* and the ability to make his own decisions about the property.

A SMALL LOSS

Returning to the case where Shimon already housed his guests in Reuven's house without permission, does *zeh neheneh v'zeh lo chaser* apply practically today in such a case? Although in principle, as mentioned, Shimon would be exempt from any payment, the fact that the guests use the bathroom and electricity certainly is defined as taking something, at least in small quantities, as both services cost money.

The Tur cites the opinion of the Ramah who holds that in such a case, Shimon is responsible only to pay the value of the loss to the owner, which would presumably not amount to more than a few dollars for the water used in the bathroom and the electricity, if no other utilities are used. However, the Shulchan Aruch (C.M. 363:7) paskens that if the owner is *chaser* even a minute amount due to the guests, "*megalgelin alav es hakol*," they must pay the entire value of the *hanaah*. Accordingly, even if the guests only cause the owner the loss of a few dollars for water and electricity, they must nevertheless pay the full price of a comparable rental, which is a far greater sum of money.

The halacha may be different in this regard with respect to unused storage space. For example, if Shimon (the neighbor) decides to use a porch belonging to Reuven (the homeowner) to store some boxes while Reuven is away, or one neighbor wishes to use another neighbor's *machsan* (storage area in an apartment building in Israel), absolutely no expenses would be incurred. In such a case, Shimon would not be liable to pay Reuven any costs after the fact.

SHO'EL SHELO MIDAAS

The Pischei Choshen raises an additional question concerning *zeh neheneh v'zeh lo chaser*. How could there be a discussion as to whether *kofin al midas sedom* allows Shimon to use Reuven's house in a case of no loss (which,

as we saw, Rishonim and Acharonim offered different explanations for) - shouldn't this be similar to the principle of *sho'el shelo midaas gazlan hu* (one who borrows without permission is considered a thief)? Why would one who enters another's property without permission not be considered a *gazlan* the same way he would be if he borrows someone else's car without permission?

The answer is that a distinction exists between movable goods and real estate. With respect to movable items, one can physically take and use the item, while real estate cannot be moved. Therefore, just as we say "*karka eina nigzeles*" (land cannot be stolen), so too, we do not automatically treat using another's property as borrowing without permission. Having said that, the Chasam Sofer and Minchas Yitzchok develop the point that many indeed feel that their privacy has been invaded when others use their home, even if no financial expenses were incurred. This may very well qualify as *sho'el shelo midaas* and be subject to the category of *gezelah*, at least *l'chatchila*. If so, the classic cases in the Gemara subject to *zeh neheneh v'zeh lo chaser* may be more similar to those of storage space, where the owner is not bothered if a squatter used his storage space to sleep, and therefore the only discussion relates to whether *hanaah* was derived or not.

IN SUMMARY

To summarize, the halacha is that in a *b'dieved* case of *zeh neheneh v'zeh lo chaser*, where Shimon uses Reuven's property without permission but without causing any loss, he is not liable to pay anything. Even *lechatchila*, the Rema implies that if the property is not marketable (e.g., storage space), one would be compelled to allow its use. Nevertheless, the poskim rule *lemaaseh* that even in such a case, one may not use the property *lechatchila* because it is still defined as taking.

In a case where a small amount of expenses is incurred, Rishonim disagree whether Shimon must pay only for the value of the loss or for the full value of the *hanaah*, and the halacha is in accordance with the latter opinion. Consequently, if one invites friends to stay in an unused hotel suite, they would have to pay for the full normal value of the rental if they use any electricity, water, or the like.

Summer Break 5781 (Special Edition)

- Tzedaka and Maaser - 8

Tishrei 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Pruzbul and other Shemitah Topics

Winter 5782 - 1st Semester

- Loans and Guarantees - 2
- Collections and Bankruptcy- 2
- Ribbis Fundamentals - 3
- Heter Iska - 1
- Ribbis by way of Commerce -4

Winter 5782 - 2nd Semester

- Gerama, Garmi, Professional Advice & Malpractice- 4
- Brokerage - 2
- Lashon Harah in Business - 2
- Yichud and Gender Related Practices in the Marketplace -4

Nissan 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Avoda Zara & Commerce - 4

Summer 5782 - When Things Don't Go As Expected:

- Bais Din - 4
- Peshara and Lifnim Mishuras Hadin - 2
- Arka'os - 2
- Partnership Dissolution - 1
- Employment Termination - 3
- Shabbos & Commerce - 4

PART IV **Industry-Specific & In-Depth Supplemental Tracks**

Choshen Mishpat Supplemental Track

- Shomrim and Fiduciaries - 4
- Shluchim and Agents - 4
 - Harsha'a and Power of Attorney
- Mazik - 4
 - Acts of Damage
 - Causitive Damages
 - Fire Damage
 - The Laws of Bor
- Nizkei Shcheinim - 4
 - Distancing Harmful Items and Practices
 - Invasion of Privacy
 - Noise Disturbances and Foot Traffic
 - Easements and Shared Expenses
- Oness & Modaah - 4
 - Sales & Gifts Under Duress
 - Preemptive Disclaimers
 - What Constitutes Duress
 - The Laws of Lo Sachmod
- Hashavas Aveida - 5
- Yerusha - 4
 - Wills and Trusts
 - Trustees and Executors
- Sechirus - 4
 - Lease Agreements
 - Terminations and Evictions
 - Repairs and Maintenance
 - Subleasing and Damages
- Children in Commerce - 4
 - Cheresh
 - Shoteh
 - Executors
- Nehene - 2
 - Kofin al Midas Sedom
- Yored - 2
- Talmud Torah - 3
 - Yissachar Zevulun

Real Estate Track:

- General Real Estate
- Bar Metzra
- Acquisitions and Ani Hamehapech
- Lo Sachmod
- Brokerage
- Landlord/Tenant
- Zoning Laws
- Rent Control and Evictions
- Fix and Flip
- Administrations and Boards

HealthCare Track:

- Shabbos and Yom Tov
- The Kosher Kitchen and Lifnei Iver
- Foodservice Arrangements
- Partnerships and Ownership Structure
- Ancillary Businesses

- Finance and Ribbis
- Nursing and Housekeeping
- The Halachic Home; Eruv, Mezuza, Tevilas Keilim, and Medication
- Compliance and Fiduciary
- Hiring and Poaching
- Avodah Zara and Chukas Hagoyim Issues
- End of Life and Other Medical Matters

Finance and Ribbis Track:

- Introduction: Understanding Ribbis
- Ribbis of Non Jews and Mumar
- Foreign Currencies & Commodities: Se'ah Bes'eah Applications
- Corporate Lending & Borrowing
- Credit Unions - Ownership in Ribbis Entities
- Credit Unions: Paying Ribbis by Court Order
- Pesika: Deposits & Price Guarantees
- Tarsha- Paying for Credit & Early Bird Specials
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Non Jew's Loan
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Ribbis Loan
- Differentiating Between Expenses & Interest: Defining the Two
- Ribbis in Partnerships
- Ribbis in Contracts - Capital Calls and Late Fees
- Deal Syndication & the Real Estate Process From Negotiation to Closing
- Ribbis as a Knas: Fines & Penalties
- Purchasing Tax Liens and Mortgage Bundles
- Using a Purchased Item When the Sale was Reversed
- Selling Conditional on Reversing the Sale
- Ribbis Responsibilities of Lawyers, Brokers, and Witnesses
- Review of Ribbis Fundamentals
- Hard Money Loans & Heter Iska - Kulo Pikadon; Chatzi Milve
- Heter Iska- The Approach of Reb Moshe Feinstein
- Heter Iska Klali and Loans Specified to be Al Pi Heter Iska
- Ribbis Mukdemes - Ribbis MeUcheres
- Ribbis Devarim
- Defining Ribbis: Gifts, Favours and Charitable Donations

Core Curriculum

(subject to change)

PART I Business Halacha Fundamentals

Elul 5780

- Dina D'malchusa Dina- 2*
 - » Obligation to Adhere to Civil Law
 - » How Civil Law Impacts Agreements Between Two Parties
- Common Business Practice & Minhag Mevatel Halacha - 2
 - » What Constitutes a Minhag
 - » How Minhag Impacts Employment, Tenancy, Partnerships and Real Estate Deals etc.

Tishrei 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Business and Employment on Chol Hamoed

PART II Setting Up A Kosher Business

Winter 5781

- Introduction to Choshen Mishpat & Business Halacha -1

- Gezel - 3
- Gezel Akum, Ta'os and Mate' Akum -2
- Geneivas Da'as - 1
- Acceptable Marketing - 1
- Halachic Considerations of Corporate Gifting - 1
- Halachos of Employment -4
 - » Backing Out
 - » Where Backing Out Causes a Loss
 - » Working Pro Bono and Hiring Jewish
 - » Obligations of Employer and Employee
- Halachic Deals and Documents - 4
 - » Understanding Asmachta
 - » Agreements and Kinyan Devarim
 - » The Halachic "Agreement Validation" Clause
 - » Non-Competes and Non-Circumvent Agreements
- Partnerships & Corporations - 4
 - » Structuring
 - » Legal Entities and Trusts
 - » Management
 - » Divisions of Profits and Losses

Nissan 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Corporate Chametz - The Issues and the Solutions
- Isurei Hana'ah

PART III Maintaining A Kosher Business

Summer 5781 - Commitments & Kinyanim

- Hasagas Gevul & Competition - 4
 - » Ani Hamehapech
 - » Ma'arufiya
- Kinyanim Expounded - 4
 - » Mechusar Amana
 - » Mi Shepara
 - » Situmta and Kinyanim of the Marketplace
- Ona'ah - 2
- Mekach Ta'os- 3

What

This ambitious project will harness the collective expertise of a team comprised of advanced talmidei chachamim, experienced, seasoned Dayanim, that are well versed in corporate practice and common business norms.

Collaborating with a talented group of editors and writers, they have created a syllabus and curriculum of study, with accompanying shiurim and personal guidance, enabling participants to have the tools to proclaim with confidence, "Yes. Nossasi venosati be'eminah!"

How

The core curriculum is segmented in modules, and can be learned as an individual self paced; or, participants can join chaburos coordinated by the Bais HaVaad for those that desire group study. Page by page, step by step, the learning will be facilitated with a daily audio "Blatt shiur" guiding the participant through the sources as well as a weekly video shiur presented on each topic by Dayanim that will share fundamental and practical applications of the sugya covered.

Daily practical Q&A applications of the subject matter will be offered alongside through the Business Halacha Daily series.

Why

As participants amass a broad and deep knowledge on an academic level directly from the source – coupled with real life scenarios presented by experienced Dayanim – they will acquire the clarity to determine not only what is a **נַעֲשֵׂה**, but, more important - why.

Only through **עמלות בתורה** – understanding the fundamentals of the subject – can one truly appreciate and internalize what defines right and wrong.

Fulfillment and satisfaction in the realm of the divine is like no other. A mesayem masechta revels in the transcendent feeling of his accomplishment. Truly sublime and the envy of his peers.

Contemporary businessmen have their own, unique, 'siyum hashas' at the completion of Yorucha curriculum. It is the moral imperative of a frum yid, and now accessible to all.

The *hadran alach* of Yorucha is the ultimate badge of honor and medal of distinction for the businessman of our times.

Similar to a sofer who, with his intensive knowledge of hilchos safrus, is confident and secure in the propriety of his profession; so, too, businessmen will gain the peace of mind knowing with conviction that they ply their trade *be'eminah uveyosher*.

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

MISSION

*To facilitate and provide a framework
for the frum businessman to gain the
in-depth halachic knowledge he needs for
contemporary business dealings.*

*Through increased knowledge and guidance,
Yorucha will elevate the frum public's
adherence to halacha as it pertains to
choshen mishpat and standard business
practices.*

WEEKLY DEDICATIONS & SAREI ELEF

Mr. & Mrs. Michael Abramson - Los Angeles, CA

R' & Mrs. Chaim Gross - Lakewood, NJ

R' & Mrs. Saadia Zakarin - Monsey, NY

R' & Mrs. Yudi Hertzberg - Monsey, NY

R' & Mrs. Avrohom Kohn - Jackson, NJ

Rav & Mrs. Yechiel Becher - Monsey, NY

R' & Mrs. Yossi Wexler - Lido Beach, NY

R' & Mrs. Michael Reiser - Brooklyn, NY

R' & Mrs. Yechiel Schachner - Lakewood, NJ

Mr. & Mrs. David Yitzchaki - W. Hempstead, NY

R' & Mrs. Ephraim Ostreicher - Far Rockaway, NY

R' & Mrs. Yaakov Klein - St. Louis, MO

R' & Mrs. Ari Schwartz - Monsey, NY

Mr. & Mrs. Tzvi Meltzer - Kew Gardens, NY

R' & Mrs. Refael Rockowsky - Monsey, NY

R' & Mrs. Yossi Bauman - Lido Beach, NY

Mr. & Mrs. Steve Milstein - Lido Beach, NY

R' & Mrs. Leizer Rousman - Lakewood, NJ

R' & Mrs. Shimshon Bienstock - Los Angeles, CA

R' & Mrs. Dovid Bloom - Far Rockaway, NY

לזכות זיווג הגון בקרוב
אסטר שינדל בת שלומית | ברכה אסתר בת דינה

R' & Mrs. Tzvi Rieder - Monsey, NY

R' & Mrs. Ahron Wolfson - Monsey, NY

R' & Mrs. Shumy Reichman, Brooklyn, NY

R' & Mrs. Avi Steinberg - Lido Beach, NY

Mr. & Mrs. Alex Berkovitch - Lido Beach, NY

R' & Mrs. Haim Cohen-Saban - Brooklyn, NY

SPONSOR YORUCHA

Fuel the growth of Yorucha
TO THOUSANDS WORLDWIDE!

- Yorucha Founder \$25,000
- Month of Yorucha \$18,000
- Ma'areh Mekomos Booklet \$12,000
- Yorucha Corporate Sponsorship \$10,000
- Ma'areh Mekomos Booklet Distribution \$5,000
- Single Topic Corporate Sponsorship \$2,500
- Week of Yorucha \$1,800
- Sarei Elef \$1,000

Donations can be made payable and sent to:

Bais HaVaad Halacha Center 105 River Ave. Suite 301 Lakewood NJ 08701
501c3 Tax EIN# 26-3711474

CURRENT YORUCHA CHABUROS

ATLANTA

Anshi Sfard
Rabbi Nachi Friedman

Yeshiva Ohr Yisroel
Rabbi Chaim Freeman

BAL HARBOUR, FL

R' Yakov Tzvi Blejer
Rabbi Zelig Privalsky

The Sephardic Center
Rabbi Yair Massri

BALTIMORE

Khal Ahavas Yisroel
Tzemach Tzedek
Rabbi Dovid Heber
Rabbi Mordechai
Shuchatowitz
Rabbi Shaul Elchonon
Sofer

Baltimore Community Kollel
Rabbi Ahron Muller

BELLE HARBOR, NY
Congregation Bais Yehuda
R' Dovid Semel

BOSTON

Congregation Chai Odom
Rav Dovid Moskovitz

BROOKLYN

Bais Aharon (Felder's)
Rabbi Heshy Wolf

Beis Hamedrash Of Flatbush
Rabbi Tzvi Yaakov Zolty
R' Moshe Arief

Bnei Yosef
Rabbi Igal Carmi
Rabbi E. D. Miller

Flatbush Park Jewish Center
Rabbi Eli Moskovitz
Rabbi Yisroel Perelson

Magen Avraham
Rabbi Dovi Benoussan
Rabbi Eliezer Elbaz

Yad Yosef Torah Center
Rabbi Eddie Kassin

CATSKILL REGION

Tamarack Hills - Ellenville
Rav Dovid Grossman

CHICAGO

Agudas Yisroel of West Rogers Park
Rabbi Moshe Scheinberg

Bais Medrash Mikor

Hachaim
Rabbi Mordechai Raizman

Shaarei Tzedek Mishkan Yair
Rabbi Yishai Broner

Kollel Tiferes Yisrael
Rabbi Yitzchok Simcha

Adas Bnei Yisrael
Rabbi Moshe Kaufman

CINCINNATI

Cincinnati Community Kollel
Rav Meir Minster

CLEVELAND

Beis Doniel
Rabbi Dovid Aron Gross

Telshe Yeshiva
Rabbi Itamar Nisenbaum

DALLAS

Congregation Toras Chaim
Rabbi Yaakov Rich

DEAL

Deal Shul
Rabbi Yosef Eranzi

West Deal Shul
Rabbi Avi Elbaz

DETROIT

Lakewood Kollel
Rabbi Boruch Miller
R' Eli Blumenkhal

FAR ROCKAWAY

Khal Zichron Moshe Dov
Rabbi Ahron Stein

Sulitzer Bais Medrash
Rabbi Avrohom Hartman

Cong Kneseth Isreal, (White Shul)

Rabbi Motti Neuberger
R' Ahron Richman

GATESHEAD, UK

Rabbi Dov Oppenheimer

GIBRALTAR

Massias Hall
Rabbi Rafi Bitan

HOUSTON

Meyerland Minyan
Rabbi Menachem Bressler
Rabbi Shea Lazenga

JACKSON

Khal East Veterans
Rabbi Baruch Issac

LAKEWOOD

Bais HaVad
Rav Dovid Grossman

Bais Medrash Ohev Yisroel

Dayan Shmuel Honigwachs
Reb Shaya Ellinson

Bais Medrash of Chestnut
Rabbi Yosef Greenfeld

Bernath and Rosenberg
Rav Baruch Fried
R' Yossi Schuck

BITBEAN

Rabbi Aryeh Caplan
R' Ephraim Arnstein

Clearstream Chabura
Rabbi Yosef Fund
R' Yitz Y Rosenbaum

Kehal Nachlas Yaakov
Rabbi Mayer Boruch Turin

KEHILAS HEARTSTONE

Rabbi Zecharia Wiesenfeld
Rabbi Avrohom Ellman

Madison Executive Offices
Rabbi Doniel Dombroff

Minyan Avreichim Sefaradi
Rav Ariel Ovadia

Ner Yisroel, Ridge Ave
Reb Shimshon Herz

The Shul at The Woods
Rabbi Chaim Yehoshua Schorr

YESHIVA HEICHAL

Hatalmud
Rabbi Mordechai Horowitz
Rabbi Zvi Basch

LAWRENCE

Greater Five Towns Chaburah (In Formation)

Yeshiva Gedolah Ateres Yaakov
Rabbi Yisroel Gold

LIDO BEACH

Lido Beach Synagogue
Reb Yakov Lowinger

LINDEN

Bobov Linden
Rav Chaim Sender Twersky

LOS ANGELES

Bait Aaron Torah Outreach Center
Rabbi Moshe Nourollah
R' Avraham Hirshberg

KOLLEL OF LA

Rabbi Zalmen Frager
Link Kollel
Rabbi Mordechai Lebhar
R' Danny Zaghi

MARGATE

Young Isreal of Margate NJ
Rabbi Yankey Orimland

MINNEAPOLIS

Minneapolis Kollel
Rabbi Maeier Kutoff
Rabbi Binyomin Stoll
Yeshiva of Minneapolis
Rabbi Binyomin Stoll

MONSEY

Brisker Kollel
Rabbi Michoel Illes
Congregation Torah Utfila
Rabbi Moshe Langer

Haverstraw Community Chabura
Rabbi Tzvi Rubin
Khal Chaye Avraham Rav Yecheskel Spitzer
Rabbi Eli Moskovitz

Khal Dexter Park Rav Yosef Greenwald
R' Dov Greenberg

Monsey Night Kollel
Rabbi Yisroel Sapirstein Reb Shimon Marlin
Monsey Night Seder R' Aharon Subar

Zichron Yakov Rabbi Yehuda Russack
R' Simcha Levi

NEW HAVEN

Kollel of New Haven
Rabbi Menachem Prescott

PASSAIC

Ahavas Israel
Rabbi Yehuda Kovacs

PHILADELPHIA

Philadelphia Community Kollel
Rabbi Yosef Prupas
Rabbi Yaakov Baum

Young Israel of the Main Line
Rabbi Avraham Steinberg

PROVIDENCE, RI

Sha'rei Tefillah
Rabbi Eliezer Marcus

QUEENS

Congregation Ohr Bechor Halevi
Rabbi Chaim Schwartz
House of Torah
Rabbi Yosef Mosheyev
Rabbi Abo Zavulunov

RIVERDALE

Riverdale Kollel
Rabbi Michoel Ghermezian

SAN FRANCISCO

San Francisco Chabura
Rabbi Dan Tobali

SOUTH BEND

Midwest Torah Center
Rabbi Doron Lazarus
R' Simon Springer

ST. LOUIS

St. Louis Chabura
Rabbi Eliyahu Chaim Goldstone
Reb Yaakov Klein

STATEN ISLAND

Kehilas Niles
Rabbi Dovid Waldman

THORNHILL

Ateres Mordechai Thornhill Kollel
Rabbi Yosef Rothbart

Kollel Ohr Yosef
Rabbi Eli Kohanano

TORONTO

Kollel Ohel Yom Tov
Rabbi Chesky Weiss

Kollel Toronto
Rabbi Avrohom Goldner

WATERBURY

Yeshiva Ateres Shmuel
Rabbi Bernstein

WEST HEMPSTEAD

Beis Medrash of West Hempstead
Rabbi Dov Greer

YOUNG ISRAEL OF W. HEMPSTEAD

Reb David Felt
Reb Aaron Gershonowitz

WOODMERE

Aish Kodesh
Rabbi Yoni Levin

Kehillas Bnai Hayeshivos
Rabbi Shmuel Witkin

TO CREATE OR JOIN CHABURA CONTACT US

732.232.1412

888.485.VAAD(8223) #302

yorucha@baishavaad.org

baishavaad.org/yorucha

JOIN THE YORUCHA INITIATIVE!

888.485.VAAD(8223) #302

yorucha@baishavaad.org

baishavaad.org/yorucha

3 WAYS TO JOIN:

AS AN INDIVIDUAL

Join the national Yorucha chabura together!

Tap into the physical or digital resources via hard copies, web, email and/or whatsapp.

Connect with Bais HaVaad Dayanim and Poskim for any questions you may have, as well as arranging study sessions with a Dayan, setting up a chavrusa, and more.

AS A COMMUNITY

Set up or join a community or shul chabura

Reach out to organize a choshen mishpat chabura in your own shul.

AS A BUSINESS

Set up a Board Room Bais Medrash in your business

Mincha Learning In just 5 minutes a day, before or after Mincha, you can learn short, practical and insightful Business Halachos.

Weekly Lunch & Learn Join a deeper dive into the background of the halachos by understanding the sugya behind the halachos as well.